

Ste se prijeli za gumb, ko ste pogledali sliko? — Foto: Franc Perdan

Prihodnjič:

... Med vrti letala je zasvetila zelena luč. Znak za skok. Janez se je pognal v navidezen nič pod seboj. Zagrnila sta ga noč in tišina. Piše zraka. Skali višinomera in štoparice sta se svetlikali v bledi zelenkasti barvi. Rdeča luč na čeladi mu je obraz pošastno osvetljevala. On in noč. Bila sta sama ...

Stran 3:

● PAPUANCI — privatno

Stran 5:

● »Dober prijatelj« je Janezu namenil smrt

Stran 6:

● »Beograjska pomlad« v molu

Stran 7:

● Prešernova podoba

Stran 8:

● Ali je filmska vzgoja res nepotrebna?

Stran 10:

● Zala — najmanjša vas

Vaše mnenje, tovariš Prešeren?

Stevilni intervjuji, ki so jih ob letošnji obletnici napisli nadabudni novinarji z Williamom Shakespearjem, so nas napotili, da smo tudi mi izbrali za žrtve podobnega pogovora našega velikega pesnika Frančeta Prešerena. Imeli smo nekaj težav z iskanjem njegovega sedanjega naslova, toda naposled smo prav domiselno premostili tudi to prepreko. Naši vrli dacariji smo dali zaupno vedeti, da nameravamo doktorju za odgovore plačati masten honorar in lahko si mislite, da vneti može pri davkarji niso odnehalni, dokler niso staknil Prešernovega naslova in mu pesali terjatev za plačilo davka na izredni dohodek. Tako smo prišli do naslova tudi mi in jezičnemu dohtarju je bila naša potegavščina tako všeč, da nam je rade volje poslal odgovore na prav vsa vprašanja!

VPRASANJE: Kot sina kmečke matere vas gotovo zanimal gorenjsko kmetijstvo. S kakšnimi težavami se srečuje upravitelj kmetijske zadruge?

ODGOVOR: Al spet velika bo izguba, sam ne ve, al občina pokrila jo bo, sam ne ve, al konec leta bo rotiral, sam ne ve.

VPRASANJE: Ali ste opazili, kaj se je že večkrat zgodilo s travo, pokošeno na zadružnih travnikih?

ODGOVOR: Zgornila je, ak pobrana ni bila ob uru pravi.

VPRASANJE: Problemi prehodnega turizma na Gorenjskem?

ODGOVOR: Turist pride v Gorenjske puščavo, asfalta zmanjka, noč na zemljo pada, nobena luč se skoz temo ne vkrade, po motelu hrepeneč se vleže v avto.

VPRASANJE: Kako bi delovnemu kolektivu razložili pojav, da se delavski svet po izvršeni integraciji kar naenkrat spet odloči za odcepitev in samostojnost?

ODGOVOR: Direktor ti je v skrbno sestavljen elabarat nestanovliten ujet DS.

VPRASANJE: Kakšna je pot poštenega kritika razmer v podjetju?

ODGOVOR: Kjer kritizira, mu je z odpovedjo pot posuta, kjer si polisce službo, sovražnikov jezero nabere si okrog, in v eno mero s togotnimi jezik vodilnji aparat vanj buta.

VPRASANJE: Prosvetni delavci so močno nezadovoljni s prejemki in pogoji za delo. Kaj jim svetujete?

ODGOVOR: Popusti prosvetno rabo prosvetarček in fluktuiraj v upravo.

VPRASANJE: Ali ima človek brez zvez upanje, da bo dobil stanovanje?

ODGOVOR: Okrog ga drvita skrb in potreba, stanovanja ne najde rewež, ak preše vse pisarne, kar jih strop pokriva občinski.

VPRASANJE: Kaj pa bi rekli o upokojencih?

ODGOVOR: Prijazna povlaščica predolgo se ne mudi: ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta, ki pelje nas iz draginje mesta tja, kjer cen veriga nas ne zgrudi.

VPRASANJE: Izvozni problemi nekaterih podjetij?

ODGOVOR: Videl si Nemško, Francosko, Britansko, videl si Svaječe visoke gore, videl si Jasno nebo Italijansko, kupcev ni želez lačno našlo srce.

VPRASANJE: Zakaj imajo nekateri uslužbeni veliko več ugodnosti kot njihovi kolegi čeprav ravno toliko narede ali pa še več?

ODGOVOR: Novica pravi se na glas, da hodi k šefu pogosto v vas.

VPRASANJE: Kaj pravijo naši mladi zakonci k nizkomu številu rojstev na Gorenjskem?

ODGOVOR: Brez otrok moj zakon bodi, ako ne povlaščajo doklade, ako standard ne poraste!

VPRASANJE: Za zaključek pa nam še povejte, kako naj na sploh gledamo na naše težave?

ODGOVOR: Pečene, ljubček! pličeta na svetji komur niso v grlo prilete!

VII XO NOVAK

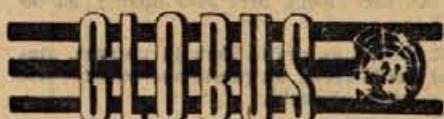
Domišljija in prihodnost

Svetovna razstava v New Yorku

Na travniku blizu New Yorka so odprli svetovno razstavo — Dve leti si bodo obiskovalci iz vsega sveta ogledovali razstavo, ki skuša povedati, kakšen bo svet čez nekaj desetletij. Ameriški predsednik pravi, da je videl svet 25 let naprej.

V ZDA prirejajo iz leta v leto zanimive gospodarske razstave, ki so sestavni dela ameriškega načina življenja. Newyorška svetovna razstava pa pomeni prav gotovo višek tistega, čemu v Ameriki pravijo smisel za organizacijo in vizijo prihodnosti. Razstava je dogodek leta in mnogi ljudje si jo ogledujejo s takšno pobožnostjo, kot da bi prišli na božjo pot.

Simfonija za teleprinterje in orkester

Na švicarskem velesejmu so bili obiskovalci presenečeni, ko so šlišali za nenavadni orkester. Sestavljen je iz 16 pisalnih strojev, 9 siren, 10 blagajn, 8 teleprinterjev, 2 železniških signalov in 1 računskega stroja. Orkester zaigra celo kompozicijo v ritmu mamba.

Če je meč le simbol

Ko so v Stockholmju odpirali novo podzemsko železnico je prišlo do majhnega zastoja. Kralj bi namreč moral z mečem presekati vrvice, vendar je bil njegov meč premalo oster. 500 inžinirjev in povabljenih je nemočno gledalo, kaj se bo zgodilo. Po nekaj mučnih trenutkih je suvereno le uspelo, da je sprežagal vrvice.

Tatovi iz visoke družbe

V Bad Godesbergu so v neko trgovino vломili otroci zelo znanih ljudi. Vlomilce so našli zelo hitro, saj so si ljudje lahko zapomnili tablico avtomobila, s katerim so se pripeljali. Blizje je CD (diplomskega zbor).

Videl sem prihodnost

NI NIČ čudnega, če je največji »show«, svetovno razstavo na Flushing Meadowu odprl sam predsednik ZDA Lyndon Johnson. Razen nje ga in visokih osebnosti sodobne Amerike je otvoriti prisostvovalo okoli 11.000 gostov, ki so bili v nepokriti Singer - Areni do niti premičeni. Ameriški predsednik je pod baldahinom, ki ga je zaščitil pred »božjo roso«, razglasil, da je videl prihodnost. Do nove svetovne razstave se bo po besedah ameriškega predsednika svet še neprimerno hitrejše spremenil, kot se je od zadnje razstave leta 1939/40. Johnson je v otvoritveni besedi vpletel tudi politične napovedi, da ob novi razstavi obiskovalci ne bodo več videli Amerike, kjer bi se ljudje delili na bogate in siromašne, pa tudi razlike v barvi kože bodo odpravili...

Od visokih osebnosti, ki so jim ob otvoriti ponudili televizijski mikrofon, je filmski igralec Henry Fonda povedal, da v našem času, ki ni revno z razstavami, se ni videl razstave, ki bi se tako vsestransko zaposnila s prihodnostjo.

Vožnja v prihodnost

PAVILJONU General Motors Corporation se obiskovalci popeljejo 50 let v prihodnost. Vožnja je dovolj preprosta. V paviljonu, ki je velik kot največja železniška postaja, se vsede na premikajočo se preprogo, na kateri dobite tudi udoben sedež in vožnja v prihodnost se začne. Med potjo slišite zanimivo glasbo in pojasmila napovedovalca, ki vas vodi tudi po vesolju. Ko potniki izstopijo s preproge, lahko rečete, da so videli in spoznali prihodnost.

Obiskovalci te velike svetovne razstave morajo biti potrpežljivi in navajeni na napore. Razstave si ni mogoče ogledati brez fizičnih naporov. Ceprav je prvi dan prišlo na razstavišče namesto 300.000 obiskovalcev samo 78.000, so bila vsa gostišča na Flushing Meadowu do zadnjega kotača polna. Pred gostišči in pred posameznimi paviljoni so nastajale dolge vrste.

Obiskovalci svetovne razstave imajo dovolj izbire za

najvišje zgradbe na razstavišču, saj sta visoka 69 metrov. (Kranjski nebotačnik je visok 54 metrov).

Ves svet ni zastopan

KER Velika Britanija in Sovjetska zveza ne sodelujejo na razstavi, je pomen letošnje prieditive okrnjen. Med 70 deželami, ki razstavljajo na newyorškem travniku, ni veliko paviljonov, ki bi se lahko kosali s 120 ameriškimi razstavljalci. Ameriški razstavn prostori so veliko bolj domiseln urejeni kot razstavn prostori tujcev. Pridelitev pa kljub temu pričakujejo, da si bo razstavo ogledalo 70 milijonov obiskovalcev. Vrata razstave se bodo namreč zapri šele pri hodnje poletje.

Slovarček krajevnih imen

Z izrazom BOHINJ imamo v mislih celotno območje od NOMENJA naprej pa tja do izvira Savice in še dlje naokrog. Včasih napačno poimenujemo z besedo Bohinj največje naselje tega območja Bohinjsko Bistrico. BOHINJ je torej določeno zemljepisno območje s številnimi naselji, jezerom, planotami in hribi, ne pa kak določen kraj. — Zemljepisna podoba pa deli pokrajino v dve dolini: v SPODNU in ZGORNJO. Meja je most pri Sv. Janezu, koder se jezero prelije v savsko strugo. Prebivalce obeh dolin včasih poimenujejo tamkaj kar na kratko GORENAN in DOLENAN.

Po jezikovnih posebnostih in narečjih ter še po valci v Zgornji dolini bolj avtohtoni, pristni v izrazu; vrsti drugih značilnosti bi lahko trdili, da so prebivalci bolj jih povezuje skupen način življenja, kot je to primer v Spodnji dolini. Prvotno družbeno, socialno in jezikovno podobo je spodaj v veliki meri spremenjal turizem, prebivalstvo pa je že bolj pomešano, zato lahko opazujemo, da v govoru ter v intonaciji ni več toliko arhaičnih značilnosti kot jih zaznamujemo med življem Zgornje doline.

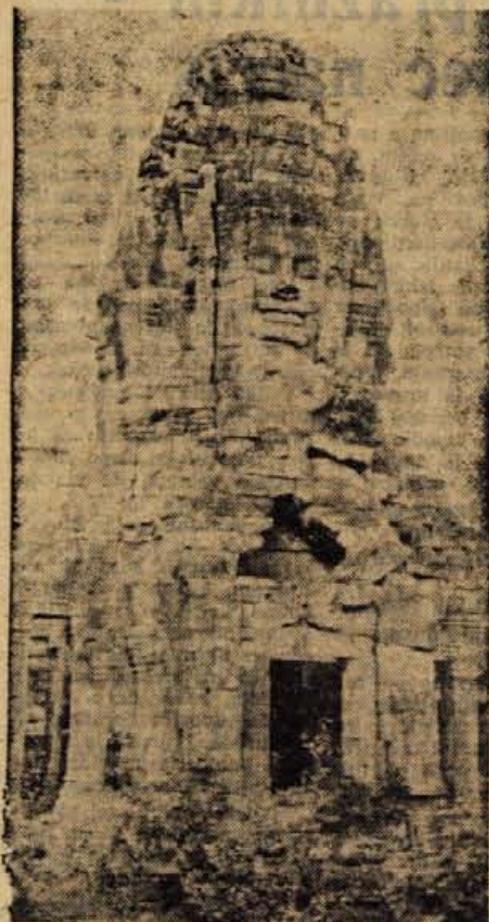
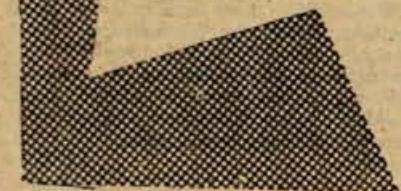
Dolina se pričenja širiti nekako pri naselju NOMENJ. Od STRMIN in OBRN pa se obe planoti. Pokluka in Jelovica, tako močno nagibata k strugi Save, da tvorita dolgo korito ali sotesko, zato tudi kraj SOTESKA. Od tod vodi cesta v NÖMENJ, iz Noménja pa naprej proti BITNJAM. V BITNJAHI je znana baročna cerkev, kamor so včasih hodili romarji. Prebivalci teh krajev so NÖMENICANI ali NOMNJANI (v narečju brez končnega i; torej NOMNjan ali NOMNAN), BITNJANI, po domače BETNAN (poudarek na a); od tod tudi pridevnika nömenjska in nomnjanska (nomnanska) planina, bitenjska in bitnjanska (betnanska). Nomenj je znan po bohinjski vstaji 16. decembra 1941. leta. Nemci so ta dan požgali več hiš in izselili veliko družin. — Od Nomenja se odpira dolina pod hribom KRASOM. Tod je tudi hrib AJDOVSKI GRADEC, znan iz Prešernovega UVODA h Krstu pri Savici.

RAVNE so naselje nekako 200 metrov višinske razlike nad Bohinjsko Bistrico, nekako v južni smeri nad železniškim predorom. Vas je znana po gostoljubnih in družabnih ljudeh. Ima zelo lepo logo, zato hodijo že od nekdaj Bistričani tjakaj, »na lepši« ali kot bi se reklo po današnje na weekend. RAVENCANI ali po domače RAVHARJI so goste sprejeli po običaju gostoljubnosti in jim postregli z domaćim žganjem. Vsaka hiša na RAVNAH je zase znana po družabnosti in po domačih zabavah. Pravijo, da je včasih vsaka RAVHARSKA (ali knjižno RAVENSKA) hiša imela svojo domačo muziko; torej so se gostje in obiskovalci na RAVNEH lahko počutili kar prijetno pa naj so se ustavili pri CJAN (pri; v narečju je polglasnik namesto eja) ali pri MEDJOVC, pri TUBEJ, PAVLOVC, pri DOLINARJU, BREZENKARJU ali pa pri PREZELJC. Pozimi pa se hodijo Bistričani tjakaj sankt, saj so z RAVEN speljane odlične sankske proge.

Danes je na RAVNE in naprej mimo koče Janeza Mencingerja do ČRNE GORE, LISCA in PODLUKNJE speljana cesta. V koči se pogosto shajajo lovci in tam po starej običajih kramljajo ter jedo srujakova jetra.

JOZE BOHINC

Papuanci privatno

OSTANKI TEMPLJA BAYON V KAMBODZI

Kambodža ljubosumno skriva v sebi neštete lepote. Veliko so jih že odkrili, druge pa še čakajo marljive arheologove roke. Zelo znani so ostanki templja Bayon, ki vedno znowa privabljajo obiskovalce.

Ta tempelj je neskončno dolgo kljuboval poplavam, oguju in silnemu besetu viharjev. Današnji obiskovalec je prevzet, ko stoji pod zelenim baldahinom in zre v divje razvaline. To je neke vrste stopničasta piramida, napravljena iz teras. Na vsaki terasi je vklesana glava. Celo opoldne, ko prevladuje dušeca vročina, ovija divji tempelj ozračje peklenske skrivenosti. Ko pa leže nanj megla, se zdj kot strupen izdih iz ust ogromnih kipov.

Spet smo med Papuanci. To pot nas bo Robert Gardner, ki je raziskoval predele Nove Gvineje in njihove prebivalce, popeljal v svojem dnevniku v običajno, vsakdanje življenje teh ne-navadnih ljudi, ki žive še v predzgodovinski dobi. Vendar se ta že močno umika bolj civiliziranemu obdobju.

Ubil je svojega sovražnika

Tedaj se smeje. Njegove oči in zobje se iskrijo v soncu in pripovedujejo. Pri, ovedujejo, da je s tem, ko ga je ubil, rešil svojo dušo. In potem se veselijo vsi. S kamnitimi sekirami na ramah zaplešejo v krogu. V njihovih srečih prekipeva veselje ob misli, da so izpolnili nalogu, ki so jo bili dolžni mrtvim iz svojega plemena. Če tega ne bi storili, bi nemaščevani duhovi mrtvih zasejali mednje bolezni, nesreče in lakoto.

Pleme Willigiam - Wallua živi v goratem predelu Baliema, v severozahodni Gvineji. Edini beli človek, ki včasih zaide mednje, je misijonar. Ti ljudje niso samo vojščki: znajo biti tudi vdani starši, spretni rokodelci in odgovorni »meščani«. Skratka, kadar se ne bojujejo, so čisto navadni ljudje. Tako kot vsi ostali po svetu, le s to razliko, da šele sedaj namerjajo svoje prve, negotove korake iz svoje zaostalosti v razvitejši svet.

Tudi poljedelci so. Na pobočjih gora delajo terase in jarke na njih, da odteče voda od vsakdanjega dežja. Gojijo okoli 60 vrst sladkega krompirja. Vsaka ima svoje posebno ime. Na položno vzpenjajočih se terasah pa zasadijo tudi sladkorni trs, kumare, špinačo, ingver in najvažnejše — tobak. Ko si zvijejo dolgo in grobo cigaro, sedejo in se vdajajo opojnemu vonju tobakovega dima. Nihče pa ne gre na polje brez svoje tege (kopje) in sikeloka (lok). Celo ženske se redko ločijo od brijeritege (majhno kopje), ki jim služi prav toliko za obdelovanje krompirja kot za obrambo pred morebitnimi napadalci. Vse orožje in orodje je leseno ali kamnito. Kovinskega še ne poznajo.

Prašič namesto otroka

Njihovo glavno bogastvo je reja prašičev: če jih ima nekdo veliko, potem pravijo, da je bogat in vpliven. Te živali jim pomenijo nekaj svetega. Pred bitko si vojščaki nastrejo svoja telesa s svinjsko mastjo. Prepričani so, da bodo potem uspeli. Tudi stare ženske, ki ne morejo več postati matere, na poseben način častijo to žival. Pogosto sprejmejo v varstvo majhnega prašiča in ga vrgajajo kot otroka.

Papuanci s posebnimi vzklikmi in vpitjem izvajajo sovražnika pred borbo

Ostale živali jim ne pomenijo mnogo. Ne gledajo jih s tako mero občudovanja. Radi se celo izogibajo in jim pripisujejo moč, da ljudi ovirajo pri vojskovjanju.

Najganljivejša lastnost tega primitivnega ljudstva je spoštovanje otrok. Bil sem pri pogrebu nekega osemletnega dečka. Ime mu je bilo Weake. Prejšnji dan je odšel k bližnjemu studencu pit vodo. Bil j neborožen. To je bila edina napaka, ki jo je napravil. Majhna, toda plačati jo je moral z življenjem. Skriti sovražniki so ga ubili. Njega, zato, ker se plemenista razumeli. Pokopali so ga tako, kot bi bil poglavar.

Sredi vasi, na trgu, so možje napravili leseni prestol. Nanj so prvezali telesce in ga okrasili s polžjimi hišicami. Potem so ga ves dan hodiči gledati sjudje iz bližnje in daljnje okolice. Iz njihovih obrazov je odsevala neizrekljiva žalost.

Naslednji dan je Inaitunik, pol kirurg pol čarownik, poklical k sebi tri deklice. Vsaki bodo odrezali dva prsta z roke. To bo darilo družini Weake. Nekako nadomestilo za njihovega ubitega sina. Izbrale so jih lastne družine. Deklica je položila pred Inaitunka roko. To je dvignil kamnito sekiro in z enim zamalom odrezal prst in potem še enega in še enega. Rane je potem obvezal z listi mladega bananovca. Deklice so ostale povsem mirne. Na njihovih obrazih si prečital izraz popolnega razumevanja. Življenje jih je marsičesa naučilo. Znale so živeti ramo ob ramu s smrtnjo. Zato jim dva odrezana prsta nista pomenila prav ničesar.

Priredila: TONCI JALEN

Teden čistoče in upokojenci

Tudi upokojenci smo pre-
jeli letak turističnega društva sli,
uprave Žol, Komunalni
obvešili, da uvajajo letos od cije, hortikultурno društvo in cestne luči od mostu na Ko-
27. aprila do 4. maja teden či-
ščoče. Uvodoma je na letaku ce Kranju. V tej začnji, šesti
pojamem namen te akcije, točki poziva stoji črno na be-
namreč zainteresirati prebival-
stvo Kranja za sodelovanje pri pre-
sponladanskem čiščenju mest-
nega področja. Nato sledi po-
ziv raznem sodelavcem pri tej
akciji, obsegajoči šest točk, ter je Komunalni servis, ki je bil

po preprogah, name je močno pomagala fantazija, da tolče-
v po hrbitu tistega, ki nam je poslal te nesrečne letake v
hiso. Nato soj morala pome-
sti šes prah od premoga iz
dvornice. Bila sva pošteno
zmučena in zelo bi se nama
prileglo, da bi tudi midv sko-
čila na požirek »k Jaku«, pa
sva na najnjo veliko žalost
ugotovila, da so tudi najni-
pokojninski žepi do kraja oči-
ščeni.

Kakor se sliši in vidi, so v
tej akciji očiščevanja sodelo-
vali tudi še drugi, ki niso bili
zajeti — vsaj imenoma ne —
v šestih točkah pozita. Men-
da so si prizadevali, da bi ko-
likor mogoče očistili tudi iz-
ložbe trgovine »Modna obla-
čila«. Pa še nekaj razbitih šip
je bilo videti tu in tam po
našem mestu in okolici. Vse-
kakor je letošnja akcija čisto-
če zelo lepo uspela.

LIPE

Res, de j praznki, ampak use kar j prou

Na ja, praznki sa okol, tak
de se že spet usak na soja
vija matra za skorja kruha.
Tele dni po praznikah sa se
ide na doug na širok zgo-
varjal, kak sa se pretoukl
skoz te ta praznčne dni. En
sa šli u hribe, se napast na
frštnu lufu pa se fest pre-
turnal, de sa peršl u pondelk
bel zmatran u dinst ket
sa u zbotu šli. Zato j mers-
kešn u pondelk tud plaugu
naredu.

En sa šli na bel douge al
pa krahke izlete z automo-
bilam, pa ne sam po Slove-
nij, ampak še del. Tudi teh
še ni useh damu, saj u pondelk ne. Na pa upima, de
bala tud te se peršl.

En sa se ukvarjal s šport-
nam pa fuzbalski pa dergač-
ne tekme gledal, en sa pa u
televizija zjal, de jm j kar z
uci tekli.

Prou preci j blo pa takih,
k sa se ga skoz use praznke
po maim nabiral, de j bla
... hmal pouhna, varžat
pa prazn, pol čez kakšen cajt
se j pa še kešn mačk al pa
ke! takga perplazi u hiša.

Se zastop, de sa praznki
vesela reč pa de se ga čouk
žiber nabere pa tud kešn
glež u zid zažene al pa nanga
stop. Pa tud neč hudga, če
se s kešnmu mejh prask-
neš za kešna fest plesauka
pa pridiš ob dneu damu, se
pol lahk na mile viže splš.
Ce j pa doma pol špetir pa
druge neč na brig, saj smel
Jh neb.

Mejhin buj j pa lehk ena
štorja, k se j odigrala nek
na Gorenjskem. Zvečer pred
praznikom, prouzaprou j blo
že zgodi zutri na prazn, se
j ena pična klapa nakladala
u en auto. Blez de j blo ldi
mejhin več ket jh u
en tak auto žiber pa
lahk gre. To, de sa ble
fajhtn, se zastop, sam ku-
ga se lahk pjamm na cest
nardi se pa tud ve. Ldem,
k sa ta nakladajne gledal, j
pa odleg, k sa vidi dva or-
gana, k sta dežurala. Na ja,
sa misl, ncoj baja prespal
pol se baja pa naprej pelal.
Pa ni blo tak. Tiste dva mo-
ža sta se en cajt zgovarjala
z nem, edn, k se j
odzadl usedu, j še ne-
ki zmerju, čez en cajt
sa pa salutirali, zakoputln
urata pa sa se odpelal. Pre-
ci en cajt sa po lev stran

povzan pod točko 3 navede-
nega poziva, za prvi maj tibo
in skromno prižgal prvič
kri do naše daleč naokrog
znane gostilne »Kokra«, ali
kakor jo primorskovi konzer-
vativci še danes imenujejo
»pri Jaku«. Tibo in mirno,
pravim. Zato pa je nekaj vin-
ških bratcev pozdravilo to
tehnično pridobitev z glasnim
negodovanjem. »Arduš, še tega
je bilo treba. Zdaj bodo naše
babe lahko kontrolirale, če
bomo zabajali na deci ali dva.
Prej je bilo vsaj pred gostil-
no toliko mračno, da nas niso
babnice mogle ujeti, kam gre-
mo. Zdaj pa ti gredo in raz-
svetljivo bajto kot v Ljubljani
grad!«

No, mimogrede povedano,
so res nekatere boljše polovice
od časa do časa izvajale kon-
trolo, kod bodijo njibovi
»dedci. Tako se je pred ne-
davnim časom posrečilo, eni
izmed njih ugotoviti, da vrši
»prezaposleni sopro-
nadure« kar »pri Jaku«. Po-
sledice niso važne in nikomur
nič mar. No, razsvetljavo smo
torej dobili. Pač pa je cesta
tudi med tednom čistoče obra-
nila svoje staro lice, le da ž
eno izmed jaškovih odprtin
obdali s trikotno ograjo, kajti
ne bi bilo prav, če bi v tednu

čistoče padali občani v um-
zane jaške, ki — mimogrede —
zaenkrat še ne požirajo
vode, marveč taista tvori tu-
ristično zanimivost kot na
primer Plitvička jezera. Jam-
roslav je ob tej prilikri pri-
pomnil, da cesta stoji in čaka-
dograditve zato, ker ji je —
kdove, ali Komunalni servis
ali kdo drugi — rekel »ser-
vus«.

Kar se pa tiče poziva na
nas občane v točki šesti, sva
s Tarnoslavom bila besna na
tisti letak. Kajti so naju obe
sopropi vpregli v akcijo tako,
da sva morala temeljito oči-
stiti tudi notranj videoz na-
nih stanovanj. Znosiš sva
morala na dvorišče vso obleko
in postelinino ter jo pretolči
z iztepačem. Ko sva udihala

Po praznikih - mesec narcis

Predno kaj napišem o nar-
cisah, je prav, če rečem, da
je b'lo čisto fajn, ko je za
3. majem prišel na vrsto
4. maj, da se je človek po
dolgih potovanjih, drenjanju,
šnopsanjem, krokanju saj na
službenem mestu lahko od-
dahnili, predvsem odpočil ter
predbebral z ostalimi svojimi
delovnimi sotropni o 3-
dnevнем praznovanju. Ugo-
tovili smo, da je praznova-
nje po znani besedici »po-
vprečno« dobro izpadlo klub
temu, da si tu in tam videl
lepk s slediče vsebino:

Prvomajsko praznovanje
s sledičem sporedom:

Tek s samokolnicami na
500 m;

Tek v vrečah na 1000 m;

Po tekmovanju prosta za-
bava s plesom.

Te kratke vrstice so tudi
odraz oziroma potrdilo, da
sta kulturno-prosvetni in re-
kreacijski referent za praz-
novanje delovnega človeka
storila vse — prav vse.

To je sedaj pač mimo in
ker se učimo na napakah,
storjenih tudi v prazničnih
dneh, bomo iste z gotovost-
ju drugo leto odpravili. Da
me ne bi vrglo preveč z rav-
notežja iz moje teme je naj-
bolje, da vam povem, da
praznujemo pri nas že novi
praznik, in to — mesec narcis.
Mislim, da narcise po-
zname; to so cvetlice, snežno
bele, njihova belina presega
vse beline detergente, njih
dišeči duh pa bi v marsika-
terem hotelu ali restavraciji,
kjer ni WC praska »goko«,
odpravil večkratni smrad di-
hurjev. Mesec narcis naj bi
bila turistična atrakcija,
kjer naj bi turisti uživali v
naravi vso lepoto teh cvetic.
Izkuljanje zadnjih let pa so
ustvarile povsem drugo sliko
o obiskih turistov v tem
času. Veste, če bi bili turi-
sti res ljubitelji narcis, potem
bi narcise res vzdržale
mesec dni, ampak tako so
pa že prve dni takega obi-

ska, narcise, trava in celo
grmovje tako poteptana do
»fondamenta«, da ustvarjajo
videz, kakor da bi se mesec
narcis in pa kravji bal zdru-
žila v eno podjetje. Zato ni
nič čudega, če okoliške
kmete ob pogledu na to
storjeno škodo napade tak
glavobol, da jim ne pomaga
ne pirimidon ne aspirin in
niti ne kombinirani prašek.
Veliko dela ob tem času s
turisti ima predvsem gorska
straža. Kajti, namesto da bi
si vsakod utrgal samo šopek
narcis v spomin, jih vsakdo
natrga, nacufa in napuli v
takšni množini, da bi človek
misli, da jih rabi doma za
»kravji futer«. Zato ni nič
čudnega, če ob povratku v
dolino sreča al' turistkinjo
s skritimi narcisami za pa-
som blizu v tolikšni kol-
čini, da pri srečanju ustvar-
ja videz, kakor da bi priča-
kovala radostni dogodek, al'
pa turista, ki ustvarja s pol-
nimi pumparicami videz na-
šopanega vrečarja kenguruja.

Tudi zabavni plesni narcis-

ni večeri včasih vsled pre-

vzemanja narcis med plesom

povzročajo prekomerno vre-

nje ljubezenske krvi, kar je

večkrat vzrok za pretep.

Mislim, da do takega vrenja

v letošnjem letu ne bo pri-

šlo zaradi hladnih večerov

če bi pa že prišlo, potem bi

bilo nujno, da se za ta čas

odpre honorarbno mesto z

nazivom »brusilec nožev in

lepilec kozarcev«.

Ce boste letos obiskali

mesec narcis, vas po izletu

vabim na večerno zaključno

prireditv »izvolite kraljice

narcis«. Ne morem vam po-

vedati, zakaj bomo volili

ravno »kraljico«, ker bi lah-

ko končno izvolili »najlepšo

narciso«. No, če pa že mora

ta izvolitev zveneti bolj

atraktivno, potem bi pa z

ozirom na to, da rastejo narcis

na socialistični zemlji,

izvolil — ne kraljico, temveč

le »nadjovarišico«.

GREGA

Butale MILČINSKI - NOVAK na Gorenjskem

Kako so Butalci praznovali 1. maj

Ce turist prideš v Butale ob pravomajskih praznikih in stopiš iz fička, previden bodi, nikar zastavice ne jemlji iz žepa, nikar je očitno ne lepi na avtomobilsko šipo!

In nikar, da bi začuden gledal po butalskih strehah, zraven pa objestno kazal svojo zastavico, češ, jaz vem, kako se spodobi počastiti prvi maj.

In naj te ne kazuje bog, da bi se spozabil in bi Butalcem vrgel pod nos, češ še na hišah vaših na prednih velmož nj zastavel.

Ze marsikdo se je nad tem zgražal in se spraševal, kaj si misli tujec, ki pride občudovati umetno kovačijo, pa vidi, kako redke visijo na butalskih hišah zastave. In če je preveč spraševal, se mu je znalo zgoditi, da je bil v zobe dan na nevšečne viže, kajti take so Butale in Butalci!

Najbolj imenitna historija pa je taka:

Je vprašal funkcionar, ki sta ga pot in fičko pripejala skozi Butale na Jamnik: »Povsed drugod častijo današnji dan z zastavami, Butale pa bi jih lahko na prste preštele in še te visijo zvečine narobe. Kakšne imate manire v Butalah?«

Je odgovoril neka Butalka: »Vaša tovarišija, gospod funkcionar, da nismo izobesili dovolj zastav, za to smo imeli devetindvetdeset vzrokov.«

Je baral funkcionar: »Radoveden sem, katere! Po-vejte!«

Je rekla Butalka: »Prvič: te dni se nam prične mis-join.«

Pa se je funkcionar zgrozil in je dejal, da mu že ta prvi razlog do vrha zadošča. In je jezen raznesel to zgodbo, da bi dal hudomušnim sosedom pobudo za smeh in posmeh. Toda se je zgodilo, da so se sosedje prav malo smeiali, kajti niso bile množe gorenjske vasi za letošnji prvi maj prav nič lepše okrašene kot Butale.

>DOBER PRIJATELJ< je Janezu namenil smrt

IV. nadaljevanje

Leta 1961 so Janeza Brezarija čakala že prva resnejša tekmovanja. Na državnem prvenstvu v Mariboru, ki je bilo v drugi polovici tega leta, je imel Janez vse preveč treme in premalo tekmovalne rutine, da bi lahko računal na boljši plasma. Pa vendar. Med izbrano elito jugoslovanskih padalcev je kljub tekmovalni neizkušenosti zasedel odlično 15. mesto. Že na tem tekmovanju je njegov učitelj opazil, da padalska disciplina figur v zraku Janezu »leži«, zato ga je vzel pod drobnogled. Pričela sta naporno individualno delo. To je rodilo uspehe.

Stafeta

Mehaniki, ki so si še pred dobro uro v polni meri dali opravka z Douglasom, so s svojim delom končali. Letalo je bilo nared. Poleg ostalih padalcev sta se na koncu vrste priklučila tudi Janez Brezar in njegov učitelj Rončevič. Ko so vsi zasedli svoja mesta v letalu, je najprej zahrumel levi motor in takoj za njim še desni. Po nekaj minutnem ogrevanju se je kovinski ptič počasi premaknil na začetek vzletne steze in takoj ob polni moči motorjev vzletel. 1000 metrov — prvi nalet. Skupina sedmih padalcev je izginila med vrti letala. Pilot je letalo usmeril v blag levi zavoj in kazalec višinomera v pilotski kabini se je zopet pričel vrtil. 2000 metrov — drugi nalet. Padalec sta vstala in si še enkrat pregledala padali. Nato je Janez izginil med vrti letala in dve sekundi zn njim še Rončevič. Domenila sta se, da bosta poizkusila štafeto, ki naj ne bi bila taka, kot tista, ki jo je pizkul Janez z Dimom. Počasi in 2000 m nad zemljo sta se bližala eden drugemu. Centimeter za centimetrom. Prsti obeh rok so se sklenili. Bil je bratski stisk rok, visoko nad zemljo in nad večino ljudi. Nekaj časa sta tako padala skupaj, nato pa so prsti popustili. Janez se je skrčil in kot bomba izginil pod kolegom. Po nekaj sekundah je zavzel stil »žabe«, tako zmanjšal hitrost padanja in čakal Rončeviča, da priplanira do njega. Ta ga je ujel in pri tem skrbno pazil, da ni prislo do nepredvidenega karambola. Spet sta se prijela za roke in padala. Potem sta zamenjala vlogi (lovec je postal Janez) in na predpisanih 500 metrih sta odprla padali. Stafeta je uspela. Tej štafeti je sledila druga, tretja... Janez je v zraku postajal vse bolj siguren in sproščen. Toda štafeta ni tekmovalna disciplina. Je le eden izmed mnogih načinov skakanja, ki omogočijo padalcu, da postane tudi v zraku sam svoj gospodar, kateri mora odgovarjati za samega sebe, pri tem (na tekmovanjih) paziti na skoraj odmerjeni čas.

Lopingl in zavojj

Ti so zajeti v tekmovalni disciplini, ki jo padalci imenujejo figure. Tu mora padalec pri skoku iz višine 2000 m potem, ko zavzame pravilen položaj v prostem padu (to traja kakih 10 sekund), v 20 sekundah izvesti 7 kompletne obveznih likov. Prvi komplet začnejo z levim zavojem, kateremu sledi desni, desnemu pa looping, kateremu dodajo še desni in levi zavoj, vsemu pa zopet looping. Druga dva kompleta sta podobna prvemu, le da je vrstni red figur spremenjen. Sodniki z daljnogledi pred očmi ocenjujejo skladnost izvajanja in čas, v katerem padalec te izvaja. V primeru dovršenega izvajanja in v predpisanim izkoristku časa (20 sekund) dobi padalec 800 točk, če pa čas skrajša, prejme nagradne točke, v podaljšku izvajanja te discipline pa sodniki proporcionalno s sekundami točke odbijajo.

In kaj o tem meni naš znanec?

„Pri figurah u padalstvu koristimo teoretično znanje aerodinamike. Komplicirana stvar. Najbolje bi bilo, će enostavno opisem ta skok. Recimo figure s „Kupa mesta“ u Borovu juna 1962. Skakali smo iz našega dobrega, većnega ni

O znanem padalcu
JANEZU BREZARJU
piše Tone Polenec

Janez Brezar

muzejskega PO-2. Le počasi jo je »kresal« na 2000 m. Ko sem na tej višini usmeril letalo v nalet, so mi po glavi rojile le figure z vsemi ocvirki, s katerimi so lahko zabeljene. Skočil sem, zavzel stil »žabe«. Umiril sem se dokaj hitro, zavzel pravilno smer, katero so mi na zemlji določili sodniki. Levi zavoj. Kornaj opazno sem osi telesa pritegnil levo nogo in roko. Vzgon na desni je tako narastel in pričelo me je vreteti v levo. Podobno kot zračni vijak. Misli sem samo na to, da zavoj neham v smeri, s katero sem pričel (Sodniki ocenjujejo tudi to). Mislim, da mi je uspelo. Potem desni zavoj. Tudi ta je uspel. Problem zase je bil looping (tudi salto). Skrčil sem nogi in se z iztegnjenimi rokami vleknil. Prijemališče sil upora sem tako spremenil in horizont, katerega sem prej opazoval, je pričel izginevati izpred oči. Bil sem v navpičnem položaju. Nato sem predse iztegnil nogi, roki pa istočasno pritegnil k telesu. Zavrtelo me je okrog poprečne osi telesa. Preko vodoravnega položaja sem zavzel navpičnega z glavo proti zemlji. Potem sem se spet vleknil in skrčil nogi. Horizont se je zopet postavil na pravo mesto, jaz pa sem zavzel stil »žabe«. Prvi kompleti sem dopolnil s še z dvema zavojem in loopingom, na znak sodnikov pa izvedel še preostala dva kompleta.⁴

In katero mesto si zasedel? »Sedmo«.

Obsojen na smrt

Državnega prvenstva v Kraljevu istega leta se Janez ne spominja posebno rad. V ustih mu ob spominu nanj zagreni okus in za- mišljen postane. Tokrat so ga prijatelji razočarali. Janez je bil na tem državnem prvenstvu vodja slovenske reprezentance. Ta se ni posebno dobro odrezala, saj so jo sestavljali večinoma sami mladi padalci, med njimi tudi Alojz Jeras iz AK Kranj. Ekipa ni bila pripravljena in žalju v peti so ji pomenili predvsem skupinski skoki na cilj. Ti zahtevajo posebno tehniko skoka. Padalci se morajo z dolžino višine pogneti v glo-

Uspel posnetek nadalca

bino v največ dvosekundnih presledkih. Tisti, ki skoči prvi, je vodja grupe in vsi ostali morajo v zraku izvajati natačno isto, kar dela on, šele tik nad ciljem se razkropijo in gledajo, da padajo čim bliže križu (cilju), saj sodniki ocenjujejo daljino na centimetre natančno. Skok v sam center prinese padalcu in s tem ekipi 300 točk. Vsak centimeter, decimeter, meter od središča križa točke odbija. No, omenili smo, da ekipa ni uspela. Tako je renome slovenskega padalstva stal odvisen le od posameznikov (Janeza).

Od tekmovalnih disciplin so ostali le še skoki z zadrževanjem na cili iz višine 1500 m.

Vreme se je prav tega usodnega dne poslabšalo, tako da padalec do večera niso skakali. Šele popoldan je prišlo do izboljšanja vremena, oblaki so se namreč vzdignili in tudi veter je pojenjal. Padaleci so se napotili do telovadnice, kjer so imeli spravljeni že zložena padala. Janez je vzel svojega »Irvina« in se v prepričanju, da je vse v redu, napotil na start. Že se je namenil proti letalu, ko je za njim prišel vodja skokov in mu čisto iz navade pricel pregledovati padalo. Ko je hotel pogledati, če je polavitomat pravilno naravnан, je odprl poklopec, ki prekriva igle, zataknjene v zatiče torbe za padala (te so med seboj spojene na jekleni pleteni žici, ki je zvezana z ročico padala) in se združil. Zadnja od igel je bila zakriviljena pravokotno v smer potega ročice. Gotova smrt, je v hipu pomisliš. Tudi Janeza so v hipu spretele podobne misli. Pa rezervno padalo, vprašate? To bi pri tovrsnem skoku odpovedalo. To je bila namreč zadrška, v kateri naj bi Janez prosto preleteł 1000 m. Potem bi šele odpiral padalo. Zaradi zakriviljene igle ga sploh ne bi mogel odpreti. Preden bi doumel, zakaj gre, bi treščil ob zemljo, če pa bi skušal odpreti rezervo, bi se ta zaradi izredno velike hitrosti raztrgala. Tokrat je bil smrti najblíže. Janez se še sedaj sprašuje, kdo mu je to napravil. Obstajajo le sumi, gotovo pa je eno Smrt mu je v psihozi konk: ne in rivalstva zahezel eden izmed »kollegov«. Komisija, ki je kasneje stvar preverjala, kriven ni našla. Toda Janez je tega dne vseeno skočil. Bil je to lep skok in morda mu je prav ta prinesel v končnem plasmanju odlično 4. mesto.

Pa ostala tekmovanja?

Septembra 1962 je Janez odnesel prvo mesto na republiškem padalskem prvenstvu v Novem mestu, naslednje leto na »Kupu mest« v Borovu 4., na državnem prvenstvu tega leta v Zagrebu pa 3. mesto. Na podlagi rezultatov teh tekmovanj so ga uvrstili v državno reprezentanco, s katero je avgusta 1963 odpotoval v Budimpešto. Toda imel je smolo. S poškodovanjo noge in roko je zastopal državne barve in brez dveh disciplin je v hudi mednarodni konkurenči obstal petnaštih na listi najboljših.

»Beografska pomlad« v molu

Od vseh naših festivalov lična interpretacija Jimmy-zabavne glasbe v letih 1963-1964 je le festival »Beografska pomlad«, ki ga pa ni zasluzila. 64 pokazal višino naših festivalov. Vidak den napredku. Zato je tudi zame presečenje. Tako zasluzil, da se o njem napisne znani skladatelji naprej tako.

ZIRIJA ZA IZBOR je kot na vseh turističnih prireditvah opravila svoje delo slabu. Dejstvo je namreč, da žirije običajno pripustijo na festival popevke z izgledi za široko popularnost, le izjemno — kot posredniki nekaterih oficijalnih kritiki — dajejo KONSECJE OKUSU PUBLIKE. Skrajni čas je, da napisem naslednje: »Zabavna glasba je namenjena široki publike in če že dajejo koncesije, potem naj bodo koncesije okusa nivojev in snobov! Delanje festivalov zaradi festivalov je jalo, neodgovoren posel! Priznati pa je treba, da je na festivalu »Beografska pomlad« žirija v svojih »koncessijsih« ŠIROKOGUDNEISA kot sicer. Zato in LE ZATO je festival boljši od ostalih.

O TEKSTIH ne bi množe govorili. Ce so srbohravski mističi ljubitelji zabavne glasbe zadovoljni, sem tudi jaz.

GLASBA pa bila v molu. Dobesedno res. Tiste malostevilne kompozicije hitrejših ritmov pa boljšo za skranno nezvezito melodično linijo (z izjemami, seveda). Morda bi kazalo nekaterje kompozicije obravnavati posebej.

Tvoje pege (Graščić) je fabka in predvsem originalno srbska popevka, ki je avtor oblikoval v svojem lastnem, preizkušenem in uspešnem stilu. Žal je bil aranžiran s plesnim orkestrom posvet brez posluha za Graččevi muziko, pa tudi drugi pevec (Perović) je s svojo izrazito slabo interpretacijo pokvaril popevki boljši plasma.

Tužne oči (Srebrič), III. nagrada publike, je posven nezvezitam molskemu kompozicijski, ki pa vsebuje močan element srbskega nacionalnega melosa. To pa predvsem od-

ni — »Ritame skuba je kaj bujšega!

Cerge (Nakičić) — obvezni mol v stilu »Kad iz kajane pjan ja izlazim«. Avtor je sto precej tipično kompozicijo zaigral na zgoraj navedeno struno in — uspel. Levji del je uspeha nosita seveda oba zares odlična pevca (I. nagrada).

Devojka moga grada (Marjanović) je absolutno najboljši od sicer redkih valčkov na naših festivalih. Napisan izredno muzikalno, oblikovno čist in je pravi primer dobre, uspešne ljudske popevke. Obenem pa tudi tipičen primer koncesije* (II. nagrada pri bliske).

Bela krizantema (Vidak)

čist in je pravi primer dobre, uspešne ljudske popevke. Obenem pa tudi tipičen primer koncesije* (II. nagrada pri bliske).

Naš grad (Kotlič) je pa pravi festivalski škandal. Ko je publika slišala za nagrado (300.000 din), je bila dobesedno zamorjena in je prišla k sebi teli dokaj pozno. *Sapnjaj* priporočam, da kupi

ploščo in to popevko vrtili kollektivom vsaj 3 dni, da bo ko

lektiv vedel, kani je žel de nar. Ce bo četrtega dne manj, kot 30 odstotkov kolektiva v norinici, je izdakej upravičen! Popevko je nameč strokovno obetajočem začetku — nemogoč reffen. Pevka (sicer od Opatija in Zagreba pa iz lična) Nina Spirova je stvar leta v leto lezeta vse hujšala kot tango z obupnim rezom in hujšo nujo degeneracijo zultatom. Gojkovič je pa zaspodbogala okusa. To pa seveda ne pomeni, da je bil festival uspel. Moja priporočba: med celoti dober. Bil je le boljši kot lani, to pa je vzpodobno.

ZIRIJA ZA IZBOR je kot na vseh turističnih prireditvah opravila svoje delo slabu. Dejstvo je namreč, da žirije običajno pripustijo na festival popevke z izgledi za široko popularnost, le izjemno — kot posredniki nekaterih oficijalnih kritiki — dajejo KONSECJE OKUSU PUBLIKE. Skrajni čas je, da napisem naslednje:

»Zabavna glasba je namenjena široki publike in če že dajejo koncesije, potem naj bodo koncesije okusa nivojev in snobov! Delanje festivalov zaradi festivalov je jalo, neodgovoren posel! Priznati pa je treba, da je na festivalu »Beografska pomlad« žirija v svojih »koncessijsih« ŠIROKOGUDNEISA kot sicer. Zato in LE ZATO je festival boljši od ostalih.

O TEKSTIH ne bi množe govorili. Ce so srbohravski mističi ljubitelji zabavne glasbe zadovoljni, sem tudi jaz.

GLASBA pa bila v molu. Dobesedno res. Tiste malostivilne kompozicije hitrejših ritmov pa boljšo za skranno nezvezito melodično linijo (z izjemami, seveda). Morda bi kazalo nekaterje kompozicije obravnavati posebej.

Tvoje pege (Graščić) je fabka in predvsem originalno srbska popevka, ki je avtor oblikoval v svojem lastnem, preizkušenem in uspešnem stilu. Žal je bil aranžiran s plesnim orkestrom posvet brez posluha za Graččevi muziko, pa tudi drugi pevec (Perović) je s svojo izrazito slabo interpretacijo pokvaril popevki boljši plasma.

Tužne oči (Srebrič), III. nagrada publike, je posven nezvezitam molskemu kompozicijski, ki pa vsebuje močan element srbskega nacionalnega melosa. To pa predvsem od-

CASSIUS CLAY IN CHARLES LISTON — SONNY

Cassiusa Clayja, 22, svetovnega boksarskega prvaka težke kategorije, ki je po osvojitvi tega naslova prišel k radikalni črnski sekti »Crni muslimani«, kjer si je nadel ime Mohammed Ali X., je vlada ZAR naprosila, naj bi zgradili v Kairu »Clay — športni center«. Honorar: 1.000.000 dolarjev. Clay, ki se odpravlja na potovanje po Afriki, je izjavil: »Predlog bom proučil med svojim obiskom v Kairu.«

Cerge (Nakičić) — obvezni mol v stilu »Kad iz kajane pjan ja izlazim«. Avtor je sto precej tipično kompozicijo zaigral na zgoraj navedeno struno in — uspel. Levji del je uspeha nosita seveda oba zares odlična pevca (I. nagrada).

Devojka moga grada (Marjanović) je absolutno najboljši od sicer redkih valčkov na naših festivalih. Napisan izredno muzikalno, oblikovno čist in je pravi primer dobre, uspešne ljudske popevke. Obenem pa tudi tipičen primer koncesije* (II. nagrada pri bliske).

Bela krizantema (Vidak)

čist in je pravi primer dobre, uspešne ljudske popevke. Obenem pa tudi tipičen primer koncesije* (II. nagrada pri bliske).

Naš grad (Kotlič) je pa pravi festivalski škandal. Ko je publika slišala za nagrado (300.000 din), je bila dobesedno zamorjena in je prišla k sebi teli dokaj pozno. *Sapnjaj* priporočam, da kupi

ploščo in to popevko vrtili kollektivom vsaj 3 dni, da bo ko

lektiv vedel, kani je žel de nar. Ce bo četrtega dne manj, kot 30 odstotkov kolektiva v norinici, je izdakej upravičen! Popevko je nameč strokovno obetajočem začetku — nemogoč reffen. Pevka (sicer od Opatija in Zagreba pa iz lična) Nina Spirova je stvar leta v leto lezeta vse hujšala kot tango z obupnim rezom in hujšo nujo degeneracijo zultatom. Gojkovič je pa zaspodbogala okusa. To pa seveda ne pomeni, da je bil festival uspel. Moja priporočba: med celoti dober. Bil je le boljši kot lani, to pa je vzpodobno.

ZIRIJA ZA IZBOR je kot na vseh turističnih prireditvah opravila svoje delo slabu. Dejstvo je namreč, da žirije običajno pripustijo na festival popevke z izgledi za široko popularnost, le izjemno — kot posredniki nekaterih oficijalnih kritiki — dajejo KONSECJE OKUSU PUBLIKE. Skrajni čas je, da napisem naslednje:

»Zabavna glasba je namenjena široki publike in če že dajejo koncesije, potem naj bodo koncesije okusa nivojev in snobov! Delanje festivalov zaradi festivalov je jalo, neodgovoren posel! Priznati pa je treba, da je na festivalu »Beografska pomlad« žirija v svojih »koncessijsih« ŠIROKOGUDNEISA kot sicer. Zato in LE ZATO je festival boljši od ostalih.

O TEKSTIH ne bi množe govorili. Ce so srbohravski mističi ljubitelji zabavne glasbe zadovoljni, sem tudi jaz.

GLASBA pa bila v molu. Dobesedno res. Tiste malostivilne kompozicije hitrejših ritmov pa boljšo za skranno nezvezito melodično linijo (z izjemami, seveda). Morda bi kazalo nekaterje kompozicije obravnavati posebej.

Tvoje pege (Graščić) je fabka in predvsem originalno srbska popevka, ki je avtor oblikoval v svojem lastnem, preizkušenem in uspešnem stilu. Žal je bil aranžiran s plesnim orkestrom posvet brez posluha za Graččevi muziko, pa tudi drugi pevec (Perović) je s svojo izrazito slabo interpretacijo pokvaril popevki boljši plasma.

Tužne oči (Srebrič), III. nagrada publike, je posven nezvezitam molskemu kompozicijski, ki pa vsebuje močan element srbskega nacionalnega melosa. To pa predvsem od-

Poznate v Benetkah dobrega zdravnika? je vprašala.

Tako je rezumel. Zaznala je, kako jo je očinil z boječim, bežnim pogledom, p. dobnim pohanskim efevom. Dr. Alessandri, Campo Manin, je vneto dejal, »Odlčen zdravnik. Moj prijatelj. Naj vas prijavim?«

Odkimala je in med zvonjenjem vrat stopila na trg, kjer je tokrat ni nihče čakal.

Fabi... Crepaz, dopoldne

Fabi je spravil violinu v orkestrsko garderobo in odsel s tovarishi h kosilu; pred velikimi skušnjami, ki so trajale ves popoldan, so glasbeniki običajno jedli skupaj v gostilni bližu gledališča; glasno so se pogovarjali pri mizah, kritizirali maestra, operno ravnateljstvo in pevce ali p. litizirali. Stari Simoni, ki je v »Orfeju« igral eno od treh basovskih gamb, je zapredel Fabia v pogovor o vprašanju svoje upravičnosti do pokojnine in višini pokojnine, ki jo lahko priznakuje. Skupaj sta pretehtala odnos mesečne vsote do Simonijevih družinskih obveznosti — kajpada ni začošala in Simoni bi moral dajati zasebne ure, da bi se prebijal — in Fabio je premišljeval, kako bo tudi sam nekega dne

lucionar in ga skleneš kot upokojen glasbenik. Vsakor pa je b. lje biti upokojen glasbenik kot upokojen revolucionar, je premišljeval. Svet je bil pol upokojenih revolucionarjev in njihove pokojnine so bile običajno višje kot miloščina, ki so jo plačevali staremu Simoniju. To je bilo nepravico. Stari glasbenik je svoje življenje posvetil temu, da je v dušah poslušalcev, t. j. v vsakdanje življenje uklenjenih ljudi, prebjugal strasti, globoka čustva, smisel za lepoto in resnične misli, medtem ko so upokojenci revolucije vzbujali le upanja, ki se niso uresničila.

Po kosilu je Fabio še skočil v Ugo bar, da bi nekaj minut sameval ob espresso, Ugo mu je vselej prizidal imenitno espresso, in kadar Fabio ni zelen, da bi ga Ugo nagovoril, ga pač ni nagovoril. Fabio je kadil cigaret in razmišljal o moškem, ki ga je včeraj popoldne videl v kinu in Calle Larga, nedeljski popoldan je izkoristil za ogled novega Antonionijevega filma, Fabio je strastno ljubil dobre filme, senčna igra ga je vedno znova očarala, toda včeraj je viden več kot zgodil film, opazoval je moškega, ki mu n. hotel iz spomina, ker je spominjal nečesa, kar je njemu, Fabiu, manjkalo. Ta moški je živel v okolju, ki je v Fabiovem življenju dalo neponapis list. Antonioni ga je pokazal kot učenjaka, ki razkazuje redko zuželko; postavil ga je na ploskev belega platna, le to; Fabiu je prepustil, naj sam sklepa.

Morje

— Obzirni so bili, vsi so prezrli, da se ne udeležuje njihovih pogovorov in nihče ni nicesar priponom. Vsi so vedeli, da ga je Irma zapustila, nekaj let je živila z njim; pred nekaj dnevi

Prešernova podoba

(Nadaljevanje in konec)

»Obraz mu je bil zdravo rdeč in nekoliko od sonca zagorel; celo belo in neprevoko, ker je bil zelo bujin las. Oči, sive in bolj majhne, je imel le napol odprt; njegov pogled je bil navadno resen in je dajal očem nekaj motnega, vsled česar so ljudje rekli, da gleda temno. Samo kadar se je razburil, zaikrilo se mu je oko. Obrvi so mu bile košaste, nos podolgast in nekoliko zakrivljen; usta majhna, ustnice tanke. Brada mu je bila mehka in okrogla s plitvo jamico. Okrog ustnic je imel potezo iskrivljenosti in miline. Lase, ki so bili zelo gosti, mehki, temnorjavski, skoraj črni, je nosil navadno zelo dolge.

Ti lasje so bili ob koncu pesnikovega bivanja v Ljubljani že močno prepleteni s srebrnimi nitmi pribajajoče življenjske jeseni. V Kranju pa so že popolnoma osveli...

Lenka Prešernova (1811–1891), najmlajša sestra Francetova, opisuje bratov obraz takole:

»Oči je imel France zelo dobre. Nikoljini rabil očal. Višnjevaste oči je imel doktor, bolj na ta sivo, kot jih imamo vsi Ribičevi. Obrvi so bile velike in goste. Ostale so črnkaste in mu v bolezni niso tako osivele kot lasje. Nos je imel malo upognjen. Lase je imel v mladosti in v zrelih letih kostanjaste. Nazadnje, pred smrtjo, je bil v glavo že ves bel. Brado je imel okroglo. Njegovo celo ni bilo kaj visoko, a zelo lepo zaokroženo. Zobe je imel vse dobre.«

Prešernova nečakinja Marija Vouk-Gromova (1838–1908) je pripovedovala Tomu Zupanu: »Stric niso debeli gledali, srednjevaste oči so imeli. In dobre oči. Prav svetile so se jim in prav bistro so gledali. Prav ognjene oči; a ne hude oči. Obrvi, goste, so jim čez stale. Ustnice so

mejli vse dobre.«

Plemenit rodoljub v zvesti Prešernovih častilc Franc Potočnik je v začetku leta 1883 začutil dolžnost, da sliko izroči v bolj poklicne roke in jo je spreminjal pisomom z dne 27. marca 1883 podaril prof.

vukup tiščali. Glave niso imeli ozke. Bila je okrogla in taka, da ni bilo visoko čelo.«

In še pripoved Johane Wohlmut-Sadnikarjeve (1826–1918), hčerke gostilničarja »Pri Pemnu na Glinicah pri Ljubljani, kamor je Prešern često zahajal: »Lase je imel kostanjeve in goste. Bili so zgoraj nad celom razdeljeni. Nazaj za ušesa so bili speljani in kravžasti. Ves obraz je bil bolj poln, bolj širok. Tisti kosti pod očmi sta mu bolj ven stali.«

Vidimo, kako se vsi opisi pesnikovih najbljih presenetljivo — vsaj v glavnem — ujemajo s potezami na Goldensteinovi sliko.

Povedati pa je treba še to, da se je zdelo Prešernovo celo ljudem izredno lepo. Ani Jelovškovi celo najlepše, kar jih je kdaj videla. Tudi za oči so sodobniki pravili, kako so bile iskrive in šegave, včasih pa resne in prodorne. Za usta, zagonetno stisnjena, rahlo se nasmehljoča, so rekli pesikov sorodniki in drugi znameni. So bili slika sladka, le malokdaj trpka in živčno se tresača.

Vest o nastali Goldensteinovi upodobitvi pesnika Prešerna se je najprej pojavila v »Laibacher Zeitunge« dne 25. februarja 1850. Ni težko izračunati in prav domnevati, da je bila slika izdelana prej kot v enem letu po smrti pesnika. Novica o tem je vzpodbudi Franceta Potočnika, da je dosegla v Ljubljano v sliku kupil za 12 goldinarjev konv. vrednosti. Slikar pa si je izgovoril pravico, da bo le od loči s morebitnih kopijah ali drugačen razmnoževanju.

Naravnih strani podobe, na usnjeni podlagi, je v nemčini napisano: »Dr. France Prešeren, slikar Goldenstein in 1. 1850 in prodal Fr. Potočniku pod pogojem, da se sme kopirati samo z mojim dovoljenjem.«

Ko je v letu 1851 Potočnik spet obiskal Kranj, da je dr. Janez Bleiweis napravil. Da končam: vtič festivala kamera za odrom, premiki je ugodnejši kot prejšnja leta, čeprav je daleč ne zadovoljiv. Kriva je žirija za izbor. Želite majhno skrivnost? Vsak

Ali je filmska vzgoja res nepotrebna?

Ob člankih o filmski kritiki

Ob prebiranju odgovorov na članek V. D. »O filmski kritiki« sem zaključil (vsaj po pisaju tov. Zagoričnika), da naj bi vsako-filmsko izobraževanje in vyzgajanje publike prepustili stihi in težnjam posameznika. Ker se z njegovimi stališči ne strinjam, bi najprej spregovoril o nekaterih pojmih, v katere se člankar vtika brez ustrezen dokumentacije.

Če izhajam iz dejstva, da je film ena najbolj razširjenih zabav (32% anketiranih prebivalcev SFRJ ga postavlja na prvo mesto, ostali na drugo ali tretjo — po podatkih Zveznega zavoda SFRJ za sociološko proučevanje) in da je obenem lahko tudi umetnost, potem ga moramo obravnavati s širšega aspekta kot tovariš F., ki piše o »opiju dvourne samopozabe«. Po mnenju docenta pravne fakultete v Beogradu (s katerim se strinjam) sociologa profesorja Dimitrijevića, ki je predaval na seminarju za filmsko vzgojo, je film lahko: zabava, sredstvo za obveščanje, sredstvo za propagando in končno — v najvišji obliki — umetniško delo.

Preden se bom v nadalnjem izvajjanju omejil na film kot zabavo in umetnost, naj omenim samo izrabljvanje filma v propagandne namene z negativnimi težnjami v Hitlerjevi Nemčiji, osladost Francove španske kinematografije in ne nazadnje stalinistično agitatorske filme Sovjetske zveze v povojnih letih. Ali se avtorja ne moreta dokopati do spoznanja, ko tako strokovno pišeta o filmu, da je film še veliko bolj kot ostale umetnosti podrejen političnim in družbenim vplivom, ker je možnost vplivanja na širok krog daleko večja kot npr. pri slikarstvu? Pri tem je zelo važno tudi dejstvo (ki ga navajajo vsi sociološki instituti po svetu), da današnji človek vedno bolj črpa življenjske izkušnje iz filma in sredstev za masovno obveščanje in se s širšo problematiko srečuje predvsem v teh

okvirih. Tu naj zapišem, da so tā zapažanja za našo družbeno stvarnost do neke mere drugačna, vendar ob tem vprašujem, kakšen pogled na svet naj gledalec dobi pri filmih kot so: Salomon in kraljica iz Sabe, Zaklad pri srebrnem jezeru, Pri črnem konjičku, Aprilska ljubezen, Rimska sužnja, Drakut maščavalec, ki so vsi imeli rekordne obiske — nad 6500 obiskovalcev, da o filmu Mati, poslušaj pesem mojo (s 13.000 obiskovalci) sploh ne govorim. Le kako more tov. F. kategorično napasti tezo, da je treba »o slabem filmu napisati ravno toliko kot o dobrem, da razložimo, zakaj je slab, o čem je njegova slabost«, ko pa lahko sam iz navedenih podatkov zaključi, da bi s takimi filmi v gledalcu gradili svet iluzij, svet črnobele tehnik, sentimentalne romantike, ga s tem zavajali in ga oropali čuta za realno dogajanje. Ali ni teza o umetniškem ustvarjanju ravno obratna — namreč — osveščati gledalce, jim omogočiti duhovno in intelektualno rast ob doživljjanju umetnine — ne glede na to, kakšen je njen izraz: klasična glasba, roman, poezija ali pa film. Bralcem prepustščam odgovor na vprašanje: Ali lahko pri današnjem razvoju govorimo o umetnosti kot o opiju samopozabe in s kakšno pravico člankar v imenu gledalcev prepoveduje vsako vmešavanje v ta »trans«?

Moje mnenje je, da je film taki obliki izrozen in prav tako škodljiv kot vsaka težnja po odtujitvi in osamitvi z namenom neprizadeto opazovati družbeni razvoj, da bi lahko potem govorili o napakah.

Iz tega vzroka in pa, ker absolutnih skokov v znanju in razumvejanju še nismo doživeli, se ne strinjam z njegovo ironično ugotovitvijo: Menim, da ni treba gledati slabih filmov zato, da bi bili sposobni ločiti zrno od pleyela, kar naj počenja recenzent, kakor ni treba, da si človek pokvari želodec z zastarelimi konzervami,

In tako ocenjevati kvalitete hrane, za kar obstaja nekaj podobnega — cenzura. Vendar je ravno tu njegovo izvajanje najbolj zgrešeno, saj kako naj bere tisti, ki ne pozna črk. Film res da govoriti bolj neposredno, vendar je pri današnji stopnji razvitosti filmske umetnosti potrebno dokajšnje poznavanje filmskega jezika, da bi lahko film kot umetnino dojeti. Zakaj in s kakšno pravico lahko kdorkoli odreka in zanika filmsko izobrazbo, ki sestavlja splošno razgledanost? Mislim, da v današnjem času ne moremo govoriti o nepotrebnosti izobrazbe. Za primer samo to: verjetno bo vsak odložil roman, napisan v neznanem jeziku, prav tako kot filmski gledalci odklonijo umetnino, ki je ne morejo dojeti.

Prav zato je nujno, da nudimo gledalcu filmsko vzgojo v vseh možnih oblikah in mu s tem odpiramo možnosti, da bi lažje napredoval. Mislim, da gre tu predvsem za odnos do filma kot umetnosti oziroma za odnos do umetnosti naspoplo. Stališče, ki ga zastopa člankar, nameč da filmska vzgoja ni potrebna oziroma bolje, da ničesar nima pravice filmsko vzgojno delovati (razen recenzenta seveda), je pobil že dolgo tega ves svet. Zakaj naj bi potem imeli filmske klube, kinoteke, specializirane revije, ako ne z namenom — približati film gledalcu? Ali naj se morda vrnemo na stališče, da o filmu (oziroma o problematiki kulture naspoplo) lahko govorje že priznani kritiki filma, kot so Vitko Musek, Toni Tršar, itd., medtem ko se ostali v ta vprašanja ne smemo vtikati? Mislim, da imamo pravico govoriti o stvareh, s katerimi se ne strinjamo, ne samo kot gledalci, marveč kot skupina mladih, ki smo združeni v osrednjem filmskem klubu. Poudaril bi rad, da smo ga osnovali sami in da je program kluba za današnje razmere izredno obširen (o tem smo lahko brali v Glasu članek o ustanovitvi). Zato smatramo — govorim v imenu osrednjega filmskega kluba — da pisanje, ki blati pisce (npr. D. V.) z obupano ironijo in kričavo sentimentalnostjo — s katero skuša vplivati na bralce — »ubogi reveži — preprosti gledalci, pride pod mojo samovšečno krilo filmsko vzgojnega delovanja«, ne pripomore k razrešitvi problema. S tem verjetno ne napada samo našega člana D. V., marveč našo obliko dela naspoplo.

Obenem pa mislim, da moramo razčistiti pojem »povprečnega gledalca«, da si člankarji v bodoče ne bodo umikali in izmikali — češ saj ni nikjer tako rečeno. Podatke, ki jih bom navedal, sem povzel iz predavanja »Sociologijo filma« prof. Dimitrijevića. On med drugim pravi: filmski povprečni gledalec je od vseh pojavorov ob filmu najbolje proučen, saj zanj proizvajajo tako imenovane komercialne filme. Analize so pokazale, da ustreza nivoju in okusu 14 do 15-letnega pubertetnika, ki išče v filmu predvsem zabavo in akcijo. Po anketah so se gledalci odločili za film iz naslednjih razlogov: 80% zabava, 48% šport, 39% ljubezen, 39% spoznavanje tujih krajev, 34% junaka scene, 32% vznemirljivost, in 26% umetniško doživljaj. Nizek odstotek, ki so ga anketiranci namenili umetniškemu doživljaju, je po mojem mnenju jasen dokaz, da je ob filmu še veliko premalo storjenega, kar pa je razumljivo. O glasbi, literaturi, slikarstvu in kiparstvu so ljudje oblikovali stališča več tisočletij, film pa živi šele pol stoletja in je podvržen tako naglim spremembam (predvsem zaradi tehničnega napredka), da mu celo veliki možje filma ne morejo slediti. Za primer naj navedem samo misel iz »Ekrane« mednarodne razprave »Kaj je moderni film?«, kjer je Žiga Bogdanović zapisal: »Nikoli poprej ni umetniku v toliki meri pretila nevarnost, da ga bo lastna umetnost pustila za seboj še za lastnega življenja. Poglejmo samo primer Gancea, Langa...« Ob vsem tem mislim, da je »našim povprečnim gledalcem v filmu še toliko neznanega, da je filmska vzgoja zelo potrebna, vendar je danes še (žal še vedno) na stopnji razvitosti filma v času pred Griffithom. Ker smatram, da je vprašanje filmske vzgoje dovolj pomembno za vse občane (saj slovimo po tem, da smo filmsko na svetovnem vrhu — po obisku namreč, ki znaša 29 obiskov predstav na prebivalca, dočim je evropsko povprečje 14) mislim, da je nujno potrebno, da zavzamemo končno stališče in zato želimo, da o problemih, ki sem jih nakazal, občani izrazijo svoje mnenje in obenem predlagajo katerokoli obliko razčlenjenja, ki bi pomogla kvalitetnejšemu delovanju.«

JOZE POGAČNIK

Najpogularnejši filmski scenarist

William Shakespeare in film

Ko mineva 400 let od rojstva velikega pesnika-dramatika Williama Shakespeara in ko govorimo o vplivu, ki ga je imel na svetovno dramo, se nam nehote zastavi tudi vprašanje: »Kakšen pa je bil odmev Shakespearea v filmu?« To vprašanje nikakor ni prigodnična duhovitost ali neslavnost, ampak je mišljeno čisto resno. Saj bi brez pretiravanja lahko celo rekli, da je Shakespeare »najpopularnejši avtor filmskih scenarijev«. Stevilo filmov, ki so nastali po njegovih delih, je izredno in ga je praktično nemogoče ugotoviti. Po neki cenzitvi izpred desetih let naj bi nastalo do tej 66 filmov po 22 izmed 33 Shakespeareovih del. Vendar je to zelo skromna cenzitev.

Resno in neresno

Seveda so nastajali po Shakespeareovih delih in motivih zelo različni filmi: od filmanih gledaliških predstav preko resnih poskusov filmskih prebosov do glasbenih verzij, pa znanstveno-fantastičnih, kavbojskih, gangsterskih, lutkovnih in opernih filmov.

V prvem obdobju filmske zgodovine — obdobju kratkih sejmarskih atrakcij so si filmarji naravnost nezsmiljeno izposojali Shakespearea. Prvi film po Shakespeareu je bil po vsej verjetnosti »Kralj John« iz leta 1899 (Anglija). Za naslednje leto so na Pariski razstavi vrteli »Dvoboj iz Hamleta« s Saro Bernhardt v glavnih vlogah (pravijo, da je velika igralka, ko se je videla na platu, omedlela ...). V naslednjih letih zasledimo številne filmčke, ki nosijo Shakespeareove naslove, pa le malo podobnosti z njim, saj so bili dostikrat prave burke: Komedijske zmešnjav, Sen zimske noči, Mnogo hrupa, Othello v Jonesvillu, Romeo in Julija na morju, Romeo v pižami.

Zanimivejši je bil »Prizor dvoboja iz Hamleta« (1905) Američana Blitzerja, čigar umetniško vrednost pa izdaja dejstvo, da je bil po dveh letih avrščen v filmsko antologijo »Pretepi pri raznih narodihi«. Shakespeareovo spektakularnost je med prvimi izrabil Anglež Beerbohm Tree s kratkim »Viharjem« (med 1904 in 1910). Prvi filmsko zanimiv pristop k Shakespeareu pa predstavljalata īve (žal uničeni) deli Farcoza Georgesesa Méliësa: »Shakespeare piše Julija Cezarja« in »Hamlet« (1907).

V naslednjih letih so se razširile (in nato propadale) filmane Shakespeareove drame z velikimi igralci: »Falstaff« (1911), »Shylock« (1913), »Henrik VIII.« (1911) in seveda spet »Hamlet« (1913).

Najambicioznejše nema verzija »Hamleta« je bil film danskega režiserja Svena Gadeja iz leta 1920 z odlično Asto Nielsen v naslovni vlogi. Verjetno najboljši nemški film po Shakespeareu pa je bil »Othello« (1922) Dimitrija Buchewetzkega (Nemčija) z velikim Emilom Janningsom kot Othellom in Wernerjem Krausom v vlogi Jaga. René Clair je ta film imenoval »slikovno simonijo na shakespearevsko temo« in se zavzel predvsem za njegovo svobodno pojmovanje dramske predloge.

Vera in nevera

Z zvokom se je pojavil nov problem vernoosti Shakespeareu: dialog. Ta problem se je pokazal že takoj v prvem zvočnem shakespearevskem filmu? »Ukročeni trmoglavlki« (1929), v kateri si je Sam Taylor dovolil napisati v glavo filma: »Napisal William Shakespeare, dialogue dopolnil Sam Taylor«. Dvignil se je vihar, ki se pravzaprav še danes ni polegel. Ali je mogoče Shakespearea enostavno prenesti v film — ali pa ga je mogoče in celo treba prirediti? Odgovor je danes že precej jasan: umetniško zrela je samo priredba.

Seveda je potrebna zato umetniška ustvarjalna domisljija. Neprebavljive so pompozne in poenostavljene prirede — kot je bil Reinhardov »Sen kresne noči« (1935). Ne zadostujejo tudi se tako skrbne priprave in študij zgodovinskih podrobnosti in okolja — kar se je pokazalo pri Cukorjevem »Romeu in Juliji« (1936 — z Lesliejem Howardom in Normo Shearerom). Pomanjkanje ustvarjalne domisljije je pokopalno tudi Czinnerjev film »Kakor vam dragos« (1936), zadnji pomembni shakespearevski film pred vojno.

Pravzaprav je šele po vojni Shakespeare resnično zaživel v filmu. To je uspelo odličnemu igralcu in režiserju Angležu Siru Laurenu Olivieru. Medtem ko je leta 1936 Olivier še odklonil vlogo Romeoa v Cukorjevem filmu, rekoč: »Shakespearea ne bi smeli nikoli snemati«, je s filmi »Henrik V.« (1944), »Hamlet« (1948) in »Richard III.« ustvaril doslej najboljše prenose Shakespeareovih del. Filmsko uspela priredba in umetniško samostojna idejna interpretacija teh del sta njihovi glavni odlike (poleg izredne Oliviero igre).

Svoboda — a ne samovolja

Enako samostojno, toda z manj uspeha, je v povojnih letih segel po Shakespeareu Orson Welles. Njegovega »Macbetha« (1948) je kljub zanimivemu stilu pokopalna samovoljna (ka-

Laurence Olivier je s filmi »Hamlet«, »Henrik V.« (slika) in »Richard III.« ustvaril doslej najboljše prenose Shakespeareovih del

neovska) interpretacija Shakespearevega dela in enako se je kljub nekaterim filmsko uspelim sekvincam (pogrebni sprevod...) zgodilo z »Othelлом« (1955).

Več priznanja je požel sovjetski »Othello« (1955) Sergeja Jutkeviča — kljub nekaterim konvencionalnostim in razvlečenosti. Izredno velen originalu je bil »Julij Cesar« (1953) Josepha Mankiewicza.

Največkrat je bil po vojni posnet »Macbeth«. Poleg Wellesa so to delo prenesli na film še Ken Hughes v gangsterski verziji (»Joe Macbeth«, 1955), mladi Američan Thomas Blair (leta 1946 na 16 mm trak, 4 leta kasneje pa je posnel na 16 mm trak tudi »Julija Cesarja«). Japonec Isuzo Yamada v samurajski verziji (»Krvavi prestole« — 1957) in končno Angdrzej Wajda s »Sibirsko lady Macbeth« (pri nas, 1963).

Na temo »Othella« je Američan Delmer Davies posnel dober western »Jubal« (1955), Anglež Basil Dearden pa film o jazz glasbenikih »Vsodolgo noč«. Na temo »Hamleta« je Nemec Helmut Kautner posnel verzijo iz industrijskega sveta »Ostane molk« (1959), Francoz Claude Chabrol pa prav tako moderno verzijo »Ophelia« (1963).

Poleg zaradi prevelike »vernosti« neuspelega italijanskega »Romea in Juliji« (1954) Renata Castellanija, je v snov velikih ljubimcev segel Francoz André Cayatte z »Ljubimcem iz Verones« (1948), nazadnje pa še Rober Wise, ki je (čeprav se sliši nenavadno) ustvaril z musicalom »est Side Story« (1962) daleč najboljši film o Romeo in Juliji!

Omeniti moramo še prikupni in domiselniki lutkovni film Čeha Jiržija Trnke »Sen kresne noči« (1950), kot zanimivost pa še to, da lahko v ameriški znanstveni fantaziji »Prepovedani planet« zasedimo zanimivo izpeljan motiv carobnega otoka iz Shakespeareovega »Viharja«. Kot zadnja novica pa še to: premiero je že doživel tudi »Hamlet« Grigorija Kozinceva.

Kot vidimo, je Shakespeare vsaj po številu filmov, ki so jih posneli po njegovih delih, presegel vse druge dramatike in literate. Ce pa pogledamo, koliko od tega je bilo res zrelih umetnin, pa smo lahko zgolj kratki: Laurence Olivier ter deloma Welles in Jutkevič... Zakaj? Ne samo zaradi težko premostljivega prepada gledališče - film, ampak tudi zaradi tega, ker film še vedno ni izoblikoval vseh svojih izraznih sredstev. Predvsem še ni našel ustreznih izraznih možnosti za filmsko tragedijo. Prav tragedij pa so od vsega Shakespearevega dela najpomembnejše.

DUSAN OGRIZEK

Zala - najmanjša vas

Vasi, ki ima okoli pet hišnih številk, že pravimo majhna vas. Če pa ima vas samo eno hišno številko kot v Zali, je to najmanjša vas. In če še povemo, da v tej dokaj nevsakdanji vasi, ki bojda nima para na Slovenskem, živi petčlanska družina, je to jasen dokaz, da naslovu ni botroval ti-skarski škrat.

KJE JE TO? Iz Škofje hčer, pa se je omožila v Tr-Loke po cesti II. reda prek žiču), je sicer bolj znana pod Staro Loko do Zeleznikov z domaćim imenom »Pri Špelenamnitim starim plavžem«. Pod tem imenom je in naprej, streljaj pred Zalim logom, pri lesenem mostu prek Selščice cesta zavije na levo. Kmalu se prične žudovita davška grapa. In od tam dalje, peš ali z avtom in pred nekaj leti zgrajeni cesti, ki je najbolj obsežno nas Davčo močno približala dolini, hkrati pa omogočila audi boljšo eksploracijo gozdov. Tam, kjer potok Zala s slapom približi v potok Davča, človek zavije (pesreda) na levo prek bri. Po dokaj strmem kolovozu na razgor po ozki soteski se pripravi kopisču, odcepi (že spet) na levo. Po skoraj dveurni hoji smo na cilju.

DOMACIJA NA ZALI z nadse gospodljubnimi prebivalci

Ko sem prišel tistega sočutni, oče in dva sinova s botnega večera na cilj s tričkom Derlink; bila je še pomočjo Krivčevega Tina z

Prebivalci Zale: gospodinja Marija, hčerka Albinca (II), gospodar Franc. Zadaj (od leve na desno) sinova Mirko (18) in Jože (24)

Davče št. 37, dol pri kopisču Ko je sin užaljen odšel zdosem premalo upošteval »levo ma, je svojemu očetu zabrušil v slovo: Oča, boste videli, se je bilo že dodobra zvezčilo. Presenečenje in gostoljubnost hkrati! Kaj kmalu je z najstarejšim vaščanom in družinskim glavarjem stekel pristran pogovor. Največkrat mu je spomin usel v čase NOB, sicer pa je priovedoval o svoji mladosti, oglarjenju, o prejšnjem in sedanjem življenju v tej najmanjši vasi z oziroma zaselku. Beležnica se je maglo polnila in radovednosti je bilo vedno bolj zadoščeno.

»Kolikor se spominjam, so bile tod v Zali tri hiše številke, je pričel prihovedovati 56-letni FRANC DERLINK. »Tame gori (na Kouku) je bila številka ena, naša je imela dvojko, tista spodaj pri Mohorju pa trojko. Ne-kako pred 70 leti, tako so mi oča pravili, gospodar Kouka ni hotel prepisati na sina ničesar. Prepisal je na hčer.

Pokopal je sina

Pri Mohorju, v hiši s številko tri, so se zelo menjali gospodari. Oča so mi pravili, da jih je za svojega življenja poznal devet. Nazadnje je živel v njej Peter Koblar. Bilo je v zadnji nemški ofenzivi. Njegov sin Peter je bil kurir pokrajinske tehničke. Pot ga je peljala nedaleč od doma. Ponoči se je (bilo je 22. marca 1945, to se dobro spominjam), približal domu. Toda zadeli so ga streli nemške patrole. Zbudili so očeta. Stari Koblar je prebledel od groze, ko je videl truplo svoga sina. »Poznaš tega bandita?« so ga rotili Svabi. Starega je stisnilo pri srcu, spreletel ga je srh. »No, ga poznas?« so silili vanj. Od-kimal je. »Potem ga pa pokopil!« so ukazali. Pod hišo ga je pokopal. Po ofenzivi pa smo Petra odkopali in ga prepeljali na pokopališče v Zali log. Spominjam se, da je Koblar leto po osvoboditvi odšel v Banat, se po ženini smrti (ali pa mu je umrla hčer, ne vem točno), vrnil in prodal hišo in posestvo Zalarju v Davči, našemu sosedu. V hudi zimi pred 14. leti se je lesena hiša podrla. Povem naj še, da je bila, davno tega, še ena hiša, zato eni parceli še danes pravimo »Pri bajti«.

No, pred petimi leti pa je naša hiša dobila številko I.«

Bukev razbila kolovrat

»Točno vam ne bi mogel povedati, kdaj je bila naša hiša zgrajena. Hja, pred leti,

ko smo obnavljali streho, smo na tramu opazili letnico 1849. Toda na tem prostoru je prej stala štala, hiša je bila pomaknjena nekaj metrov v pobočje. Kot so pravili oča, se je pred kdo ve kolikimi leti nekdo priselil s Špohovša sem na Zalo in zato ime »Pri Špahu. Toliko se spominjam po ustrem izročilu prvega gospodarja po imenu Vrbana. Nato je bil Andrej za njim spet Vrban — moj oče. No, prvi Vrban je ikat platno in ga nosil na Blejsko. Z izkuščkom si je sezidal hišo. Zakaj so hišo prestavili? Tod je močna burja, zlasti spomladi in jeseni. Enkrat je bila odnesla ostrešje; nekako istočasno pa je po pobočju pridrzel posekana bukev. Predrila je zid in v izbi razbila kolovrat. Hja, to vam bi še prihovedoval, pa kaj, boste vse zapisali? Saj ni tako zanimivo! Delamo in živimo. Tako, kot vi spodaj v dolini...«

Vloge se menjajo

»V zimskih dneh nam ni dolgčas. Če ne spravljamo lesa s sinom Jožetom, potem pletem košare iz leskovega lesa — protja, Joža pa izdeleju osovnike, grablje, škafe, čebre in dežje. Bolj za lastno uporabó, pa za bližnje sosedje tudi. Se je kje učil? Kje pa, samouk je! In grablje tu-di izdelujemo. Veste, pred leti smo hodili po grablje na Lekškovco. No, pred mescem pa je mlad Leskovčan prišel po šest grabelj. Vidite: vloge se menjajo.«

Kaj pa oglarjenje, lesa je tod veliko? »Oh, a ste res tako radovedni?« in dodal: »To je v rodu. Kdo bi našel vse kope... danes gre oglje bolj slabo v promet, slabo plačujejo. Zadruga je prej plačevala 30—32 dinarjev za kilogram, GG pa 27 din. Ne splača se, če pomislim, koliko truda zahteva ena kopala!«

STANE SKRABAR

V hribovskih vasesh že od nekdaj prednjačijo med domaćimi živalmi ovce

RADIJSKI SPORED

VELJA OD 9. DO 15. MAJA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA — 9. maja

8.05 Vedre melodije za konec tedna — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Matic in Alenka v naši diskoteki — 9.45 Catarina Valente s popevkami iz raznih dežel — 10.15 Nekaj domačih viž — 10.35 Ameriški zbor Roger Wagner poje črnske duhovne pesmi — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Za prijetno sobotno opoldne — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Nastopata zbor in orkester Zarja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov — 18.00 Aktualnosti in v svetu — 18.10 Recitali znamenitih pevcev — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Majske preludije — 20.20 Sanje v izsanjanem mestecu — 21.00 Sobotni ples — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Za prijeten konec tedna

NEDELJA — 10. maja

6.00 Dobro jutro — 6.30 Napotki za turiste — 7.40 Pogovor s poslušalci — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.35 Iz albuma skladb za otroke — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00 Se pomnite tovariši — 10.30 Popularni dopoldanski koncert — 11.30 Nedeljska reportaža — 11.50 Igrajo vam godalni orkestri — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.30 Za našo vas — 13.50 Koncert pri vas doma — 14.10 Scherzo in fantazija — 15.05 Dapes popoldne — 16.00 Humoreska tega tedna — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Izberite svojo popevko — 21.00 ob 50-letnici Rada Simoničija — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Trije skladatelji jugoslovenske »moderne«

PONEDELJEK — 11. maja

8.05 Ljubljanski oktet poje pesmi Lovra Hafnerja — 8.25 Veliki zabavni orkestri — 8.55 Za mlade radovedne — 9.25 Pojeta mezzosopranička in basisti — 10.15 Slovenska solistična koncertna glasba — 10.35 Naš podištak — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Popevki in plesni zvoki — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 S knjižnega trga — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Glasbena revija — 20.30 Lepa Vida — 22.10 Nočni akordi — 23.05 Popevke se vrstijo

ČETRTEK — 14. maja

8.05 Z opernih in koncertnih odrovnih — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Majhni zabavni ansambl — 10.15 Madžarski naopevi — 10.30 Pet minut za novo pesmico — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Izbrali smo za vas — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Literarni sprehod — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Hammond orgle — 17.15 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Madžarska zabavna glasba — 18.45 Kulturna kronika — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in naopevov — 20.45 Glasba iz filmov Marilona Branda — 21.00 Večer umetniške besede — 21.40 Divermento — 22.10 Glasbena medigra — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Poje vam Marjan Novosel — 23.30 Skupni program JRT

PETEK — 15. maja

8.05 Veliki zabavni orkestri v počasnem ritmu — 8.30 Po domačih logih — 8.55 Pionirski tehnik — 9.25 Od valčka do kola — 10.15 Drobni pričori iz Hoffmannovih pripovedk — 10.35 Novost na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Med našimi vižarji — 13.30 Domače skladbe za instrumente in glasove — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Bolgarska zabavna glasba — 15.15 Napotki za turiste — 15.20 Zabavna glasba — 15.45 S knjižnega trga — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 »V podvečere« — 18.10 Pesni borbe in dela jugoslovenskih narodov — 18.30 Priprouve nam — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lepe melodije — 20.15 Tedenski zurnalno-politični pregled — 20.30 Godalni kvartet št. 5 — 21.05 Orkester Tony Osborne — 21.15 Oddaja o morju in pomorskih — 22.10 Za prijeto razvedri — 23.05 S popevkami po Evropi

KINO

Kranj »CENTER«

9. maja ameriški barvni CS film BRADAVOS ob 16., 18. in 20. uri, premiera italijanskega barvnega CS filma VSAKO NOČ NOVO LETO ob 22. uri
10. maja ameriški film VOJNA Z GANGSTERJI ob 10. uri, ameriški barvni CS film BRADAVOS ob 15., 17. in 19. uri, premiera italijanskega filma LOCITEV PO ITALIJANSKO ob 21. uri
11. maja italijanski VV film LOCITEV PO ITALIJANSKO ob 18. in 20. uri

12. maja italijanski VV film LOCITEV PO ITALIJANSKO ob 18. in 20. uri
13. maja italijanski VV film LOCITEV PO ITALIJANSKO ob 18. in 20. uri

Kranj »STORIČ«

9. maja ameriški barvni CS film RAZBITA LADJA MARY DEARE ob 16., 18. in 20. uri, premiera japonskega CS filma YOJIMBO — TELESNA STRAŽA ob 22. uri
10. maja ameriški barvni CS film BRADAVOS ob 10. uri, japonski film LEPOTICA IN RAZBOJNIKI ob 14. uri, ameriški barvni CS film RAZBITA LADJA MARY DEARE ob 16., 18. in 20. uri

11. maja ameriški barvni CS film BRADAVOS ob 16. in 18. uri, premiera sovjetskega barvnega filma IDIOT ob 20. uri

12. maja ameriški film OSAMILJENI CLOVEK ob 16., 18. in 20. uri
13. maja francoski barvni CS film MEC MASCEVANJA ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

9. maja ameriški film VOJNA Z GANGSTERJI ob 20. uri

Cerknje »KRVAVEC«

10. maja ameriški barvni CS film POTOVANJE V SREDISCE ZEMLJE ob 17. in 19.30

Naklo

9. maja ameriški CS film SERIFOV SIN ob 20. uri

Jesenice »RADIO«

9. do 10. maja ameriški barvni film ZADNJI MRAK
11. maja italijanski barvni CS film JEZ NA PACIFIKU
12. do 13. maja francosko-italijanski barvni CS film OBLEGANJE SIRAKUZE
14. do 15. maja japonski CS film ZARADI LJUBEZNI

Jesenice »PLAVŽ«

9. do 10. maja francosko-italijanski barvni CS film OBLEGANJE SIRAKUZE

11. do 12. maja ameriški barvni film ZADNJI MRAK

14. do 15. maja nemški film POROCNI URAD AURORA

Zirovnica

9. maja ruski barvni film BELE NOCI

10. maja češki film SMRT SE IMENUJE ENGELCHEN

13. maja ameriški barvni film ZADNJI MRAK

Dovje

9. maja češki film SMRT SE IMENUJE ENGELCHEN

10. maja ruski barvni film BELE NOCI

14. maja ameriški barvni film ZADNJI MRAK

Kokorška Bela

9. maja nemški VV film POROCNI URAD AURORA

10. maja italijansko-španski barvni CS film KRVAVI KAPETAN

11. maja francosko-italijanski barvni CS film OBLEGANJE SIRAKUZE

Kranjska gora

9. maja italijansko-španski barvni CS film KRVAVI KAPETAN

10. maja nemški VV film POROCNI URAD AURORA

14. maja francosko-italijanski barvni CS film OBLEGANJE SIRAKUZE

Ljubno

9. maja egiptovski film NEPOZNANA ZENA ob 20. uri

10. maja nemški barvni film FREDY POD TUJIMI ZVEZDAMI ob 16. uri

Dupljica

9. maja ameriški CS film ZLATO S SEDMIH BREGOV ob 20. uri

10. maja ameriški CS film ZLATO S SEDMIH BREGOV ob 15., 17. in 19. uri

12. maja ameriški barvni VV film ZADNJI VLAK IZ GUN HILLA ob 20. uri

13. maja ameriški barvni VV film ZADNJI VLAK IZ GUN HILLA ob 18. uri

Radovljica

9. maja angleški film NE-NAPOVEDAN SESTANEK ob 20. uri

9. maja ameriški barvni CS film ZENA V PREIZKUSNIH ob 18. uri

10. maja ameriški barvni CS film LJUBIVA SE ob 15.30 in 20. uri

10. maja angleški film NE-NAPOVEDAN SESTANEK ob 18. uri

12. maja italijanski film ESTERINA ob 20. uri

13. maja italijanski film ESTERINA ob 18. in 20. uri

14. maja ameriški barvni CS film JUPITEROVA LJUBLJENKA ob 20. uri

15. maja jugoslovenski film DVOJNI OBROC ob 20. uri

gleddališče

PRESERNOVO GLEDALIŠCE V KRAJNU

SOBOTA — 9. maja ob 20. uri za IZVEN Darian Fo: DVE PISTOLI V ROKAH PA Z BELIM IN CRNIM GLEDALA — gostuje Slovensko gledališče iz Trstia ob 20. uri Benger: MINUTO PRED DVANAJSTO — gostovanje v Cerknici; ob 20. uri De Stefan: SOBOTA GREHA — gostovanje v Zalogi pri Cerkljah.

TOREK — 12. maja ob 16. uri za red DIJASKI I Anouilh: ZMEDENA GLAVA

SREPÄ — 13. maja ob 16. uri za red DIJASKI II Anouilh: ZMEDENA GLAVA — gostuje mesino gledališče ljubljansko

ČETRTEK — 14. maja ob 20. uri VECER POEZIJE priredi Klub odra mladih

Sam s svojo zlo slutnjo

(Nadaljevanje in konec)

Nihče se ni zavedal samega sebe — morda so bili srečni, ko so pozabili na vse, kar jih čaka jutri, po-jutrišnjem; srečni, ker so pozabili na vse... In edini, ki je mislil na to, je sedel nepremično na preprogi. Počasi se je zavedal, da trajne sreči ni, da je vse to slepljenje oči, hotel je skočiti in vpiti, hotel jim je povedati — toda ne bi ga razumeli, prav tako, kot ga ni razumelo dekle zraven njega. Zakaj on je bil del njih, do danes je z njimi mislil in delal. Mislil je o sreči in ljubezni, počutil se je prevaranega, zdelo se mu je, da je šele sedaj spoznal, kaj ni prav — spoznal je resnico.

Slišal je veter, ki je z vso silo udarjal v stene hiše; samo on ga je slišal — drugi ga niso; želet si je da jih zdrami, da vidijo svoje obrazne, da se zavedajo svojih dejanij. Jutri bo prepozno, prevarani bodo, razočarani, če bodo hoteli odkrito pogledati v svoje oči.

Vse to si je mislil, in ogorka sta dogorevala naprej. Njegove oči, ki so gledale vanju, jih ta čas niso videle. Bil je v popolnoma drugem svetu. Spominjal se je prvih skupaj pokajenih cigaret, v sončni travi, poleg reke. Kako lepo je bilo takrat! Slišal je le šum vode, ki se je prelivala prek skal, se odbijala od njih in zopet tekla dalje. Sedel je v travni in dekle mu je počivalo v naročju. Srce mu je drgetalo, da je ne bi izgubil, bilo je polno ljubezni do nje, te prve prave, naivne, plahne in neskončno lepe ljubezni. Bal se je njenih poti — a vseeno si jo je tako želet; nikoli je ne bo konec, nikoli... Tako si je mislil.

In do česa ga je pripeljala ta ljubezen, odkar se je pridružil »klapi? Dovolj je bil samo trenutek in vse je bilo uničeno — vse lepe same — vse...

»Zakaj se sekiraš, tepec!« si je govoril, »saj se ni nič spremenilo.«

Pravilo, ki je del njega samega (slišal ga je, preden je prišel v to temno sobo) — to prekledo pravilo mu je donelo v glavi, kot veliki zvon. »Tu ne poznamo ljubosumja! Vse, kar je živega, je naše — ne moje ali tvoje — naše...« Možgani so to dojeli, toda srce ni moglo — ranj je bila to muka — streslo ga je ob teh mislih.

Pogledal je svoje dekle, do nedavnega mu je pomenilo vse, da, prav vse — ni ni ga motilo, ko je od drugih slišal, da popolni ljudje ne obstajajo. V njej je videl kre-

post, iskrenost, vse, kar si je želet. Vedno je mislil, da je ni vreden.

Zopet te misli — zakaj...?

»Saj se ni nič zgodilo,« si je govoril, »vse je v najlepšem redu, ne obsojaj je, saj nisi prepričan v neno krivdo.«

Vrata so zaškripala, morda jih je odprli preprič, morda kdo drug — ni vedel in tudi ni hotel o tem premisljevati; kočno to zanj ni bilo važno. Odprla so se samo malo, in iz hodnika, kjer je gorela luč, je vdrl v sobo ozek pas svetlobe — osvetil je njo in njega. Obsijal jo je kot mali reflektor v gledališču igralca z glavno vlogo. Vedno si je želet svetlobe in ta mu je zdaj razkrila vse, kar je sumil. Z enim pogledom je razumel vse — videl je jasno rdeče na belem. Uničeno je bilo vse, vse, kar je čeval kot svetinjo. Gledal jo je s pol odprtimi ustmi, gledal jo je kot prikazn. Videl je, kako si je hotela zapeti blizu, da ne bi opazil njenih belih prsi. Zakaj to?

Ustnice so se mu zganile — a glasu ni bilo slišati. Sedaj je propozno; prepozno je reči karkoli. Da, da — prav dobro je videl madeže na njeni bluzi. Bili so rdeči madeži, rdeči madeži, madeži, ki jih je puštila na njej roka, ki je malo prej držala čašo z rdečim vinom. Madeži so se mu zazdeli še bolj rdeči, goreli so v njegovih očeh; zapeklo ga je. Zamišljal je, ničesar ni hotel videti, to je vedel že prej, madeži niso bili od njegovih rok, niti ne od njenih... samo tega ni mogel verjeti, bil je zaljubljen, bolan od te ljubezni.

Sunkovito je vstal — ustrašil se je. »Le kaj mu je?« Zavrtelo se mu je v glavi, zasovražil je vse okoli sebe, zasovražil je samega sebe; le kako je mogel nekdaj verjeti, misliti na nekaj lepega, večnega. — takrat ob potoku je bilo tako lepo... zmota, zmota... Samo laž, samo trenutno gnušno uživanje te tu — beži, beži od tod! Stekel je proti vratom, opotekel se je — spotaknil ob ležeča telesa, padel je, se pobral in že je bil zunaj. »Samostran od tod!« si je govoril, »stran...«

Dekle je ostalo začudeno na tleh, ni si znalo razložiti tega. Vrata so se s treskom zaprla in v sobo se je vrnila tema. Nekaj časa je bilo vse tiko, nato je tišino presekal glas: »Pustite ga, saj danes tako ni bil za nobeno stvar!« In spet tišina.

Ogorka v pepelniku sta ugasnila. Ostal je le pepelnik/in pepel...

HOROSHOP

VELJA OD 9. DO 15. MAJA

OVEN (21. 3. — 20. 4.)

NE ISCI sreči izven družinskega kroga. V poklicnem delu vztrajaj pri svojih stališčih — ščasoma se bo vse uredilo. Obisk te spravi v nemajhno zadrgo.

BIK (21. 4. — 20. 5.)

URESNICUJES svoje načrte kljub nasprotovanju nekaterih poklicnih tovarišev, pravzaprav uresničili se bodo. Zberi vse sile: pripravljenost na moralni napad. Nesoglasja dosežejo višek, vendar ne bo tako hudo kot bo prvi vtis. Zaupaj — a glej, komul Zaradi daril se raznežiš.

DVOJCKA (21. 5. — 20. 6.)

TREBA BO vložiti vse sile za doseg določenih smotrov na poklicnem področju. Z draga osebo zna priti do manjšega, vendar prehodnega spora. Srčna želja se uresniči po sredi.

RAK (21. 6. — 22. 7.)

STARII prijatelji te ne bodo razočarali. V službi se bo nepričakovano nabralo precej neodložljivega dela, ki bo terjalo zbranih živcev in elastičnosti. Nežni glas se po telefonski žici pozabava s teboj.

LEV (23. 7. — 22. 8.)

PRESENECENJE v srčnih zadevah: odprle se bodo nove perspektive, ki ti zapro sapo. Na poslovnom področju bo treba še nekaj prepričevalnih besed, da premagaš nesoglasja kolegov. Nekaj te razburi, toda ne zaleti se z odgovorom. Obisk že pozabljenih osebe.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)

KLJUB nekaterim oviram preživiš nekaj lepih trenutkov z draga osebo. Doma se bo nekaj zataknilo, vendar ne trmoglavi in ne trobi v rog krivice. Izlet,

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)

ZA UTRDITEV srčnih vezi vztrajaj pri svojih načrtih: pogledati pa bo treba tudi resnic v obraz. V torek neki osebi nameniš tople bodrilne besede, v četrtek pa osorno zavrneš hinavca. Pismo od daleč.

SKORPIJON (23. 10. — 22. 11.)

LEPA PRILOZNOST v sentimentalnih zadevah, vendar prevelika zahtevnost utegne škodovati. Nakup se ti posreči. Zadoščenje, ko zlatotiš opravljive na delu.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)

V SLUŽBI se energično zavzameš za nekoga, ki je v škripicah. Kdor uživa v ljubezenskih pustolovčinah, bo imel v tem tednu dovolj priložnosti, da ga bo bolela glava in žep.

KOZOROG (23. 12. — 20. 1.)

POKLICNO odgovorne naloge lepo izpelješ, za kar te pohvalijo. Pazi, da te ne bo preveč objela domišljavost. Najdeš izgubljeno stvar.

VODNAR (21. 1. — 19. 2.)

ČE SVOJE zamisli dobro proučiš, je uspeh zagotovljen. Posebni izrazi naklonjenosti te prevzamejo. Prijetna pošta.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)

ZDAJ se ponuja priložnost za ureditev svojih izjemnih zahtev in si pripraviš načrte za naslednje mesece. Mirno ozračje v srčnih zadevah. V torek zveš za neprisjetno resnico.

TELEVIZIJA

SOBOTA — 9. maja

RTV Zagreb — 18.00 Porodična — 18.05 Vnitrev — nadaljevanje miadinske igre — RTV Ljubljana — 19.00 TV obzornik — 19.20 Reportaža o oddaljenih krajih — 19.50 Kaj bo prihodnji teden na sporednu — JTV — 20.00 TV dnevnik — RTV Ljubljana — 20.30 Propagandna oddaja — RTV Beograd — 20.45 Nekoč v svetu, kdo ve katerem — 21.45 Mozaik — RTV Ljubljana — 22.35 Poročila

NEDELJA — 10. maja

RTV Zagreb — 9.00 Kmetijska oddaja — 9.30 Serijski film za otroke — RTV Ljubljana

Ijana — 10.30 Po potek partizanske Ljubljane — RTV Zagreb — 11.00 Otroci pojejo Evrovizija — 17.45 Avtomobilske dirke za Grand prix — Iz Monaca — RTV Ljubljana — 18.15 Zgodba o starem tramvaju — 19.10 Film iz serije »Laramies« — RTV Beograd — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb — 20.45 Somrak — ponovitev televizijske drame — 22.00 Poročila

PONEDELJEK — 11. maja

RTV Ljubljana — 10.40 TV v šoli — 15.20 Ponovitev šolske ure — RTV Zagreb — 17.30 Angleščina na TV — 18.00 TV v šoli — RTV Ljubljana — 18.30 Poročila — 18.30 Carobni gumb — silikanica — RTV Beograd — 18.30 Slike sveta — RTV

mi — 19.00 TV obzornik — RTV Beograd — 19.30 Teden, TV športni pregled — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb — 20.30 Celovečerni film — 22.00 Poročila

TOREK — 12. maja

RTV Beograd — 19.30 Poročila — 19.40 Sprehod skozi čas — 20.00 Svečana akademija ob 20. letnici službe državne varnosti — 21.00 Celovečerni film — 22.35 Poročila

SREDA — 13. maja

RTV Ljubljana — 17.00 Ruščina na TV — 17.30 Angleščina na TV — 18.00 Poročila — 18.05 Carobni gumb — silikanica — RTV Beograd — 18.20 Slike sveta — RTV

Ljubljana — 18.45 Britanska enciklopedija — 19.00 TV obzornik — 19.30 S kamero po svetu — 19.50 TV pošta — RTV Beograd — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb — 20.30 Propagandna oddaja — RTV Ljubljana — 20.45 Nocoj improviziramo — 21.45 Kulturna tribuna — 22.15 Inspektor Leclerc — film — 22.45 Poročila

ČETRTEK — 14. maja

RTV Zagreb — 10.00 TV v šoli — RTV Beograd — 11.00 Tečaj francoskega jezika — RTV Zagreb — 17.30 Tečaj angleškega jezika — 18.00 Poročila — 18.10 Mendov spored — RTV Ljubljana — 19.00 TV obzornik — RTV Beograd — 19.30 Kakor vam drago — 22.15 Poročila

PETEK — 15. maja

RTV Ljubljana — 17.00 Ruščina na TV — 17.30 Angleščina na TV — 18.00 Poročila — 18.05 Kuhrske nasveti — 18.30 Poljudnoznanstvena oddaja — 18.50 Glasbeni koticek — 19.00 TV obzornik — RTV Zagreb — 19.30 Kanata ob kavi — RTV Beograd — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Propagandna oddaja — RTV Zagreb — 20.45 Ecran na ekranu — RTV Ljubljana — 21.45 Mali komorni koncert — 22.15 Poročila